

ERDÉLYI GAZDA

Az E. G. E. állandó gép- és eszközkiállításának intézősége november 1-től az egyesület (Deák Ferenc-u. 11. sz. a.) helyiségében van.

Árjegyzések,

(576.)

melyekből az E. G. E. tagjai magas kedvezményekben részesülnek:

Ékek.

Mélyítő eke előhántóval »R 14 M N.«, 21—37 cm. mély. szántásra. Ára 122 korona, engedmény. Répatermelők és szőlőbirtokosok figyelmébe!

Egyetemes acél-ékek (Sack rendszer), jó minőségért felelősséget vállalunk. Előhántó nélkül öntöttvas fejjel:

D 7 M 9—18 cm. mély szántásra, ára 65 kor.

D 8 M 10—21 » » » » » 70 »

D 10 M 15—16 » » » » » 72 »

Magosított acélöntvényű fejjel és erősített taligával (a taliga kivételével egészen acélból).

D 8 M N. 10—21 cm. mély szántású, ára 78 kor.

D 10 M N 15—26 » » » » » 82 »

Az egyetemes ékekhez mindenféle talajműveléshez szükséges felszerelések kaphatók, ezeknek alkalmazása kiállításunkon készséggel megmutattatik; így:

kétvasu hántó eketest, ára 31 korona.

háromvasú hántó eketest, » 43 »

burgonya kiszántó eketest » 32 »

egyoldalú répakiemelő test » 15 »

Acélkeretes porhanyítók, mivelő és extirpator kapákkal, a cél és munkaképesség szerint különféle árak mellett.

Ezeknek alkalmazása szükségtelenné teszi ilyeneknek, mint külön gépeknek beszerzését.

Rendkívül jó, acéltanyagból készült kolozsvári ékek fagerendelylyel, állítható erős taligával:

4. sz. »földmives« eke ára 36 korona.

4. sz. eke 8—16 cm. mély szántású » 56 »

3. sz. » 10—18 » » » » 60 »

2. sz. » 12—20 » » » » 64 »

Önvezetővel 7 koronával drágább.

Kettős ékek:

»NPL« jegyű kötött talajra való (aránylag csekély vonóerőt igényel) súlya 128 kg. Ára 134 korona.

»SU« jegyű kolozsvári kétvasu eke. Ára 120 korona.

Válto ékek:

Sack rendszerű, kitünő gyártmány. Ára 104 korona.

Kolozsvári hegyi eke 8—16 cm. mély szántású ára 80 kor.

Kolozsvári hegyi eke 10—20 cm. mély szántású ára 90 kor.

»Bóni« eketaliga. Különös előnyei: kettős tengelyei a kerekekkel együtt forognak, így a

csapágy kopásnak kitéve nincs; állítása magasabb, vagy mély szántásra nagyon egyszerű — Önműködő olajozóval. — Ajánljuk megpróbálásra!

Ára az állíthatónak 34 kor.

Állító készülék nélkül 30 kor

Kívánatra az ékekkel ilyen taliga szállítatik; árkülömbözet 6—8 korona.

Boronák.

Vetések boronálására: a rögek teljes szétmozsolására, a talaj legfinomabb porhanyítására:

00 sz. Laacke-féle, 3 táblás, 3 m. széles, ára 68 kor.

0 sz. Laacke-féle, 4 táblás, 4 m. széles, ára 80 kor.

Magtakarásra: kötöttebb talajban:

Laacke 1. sz. 2'20 m. széles 58 kor., 3. sz. 3'30 m. széles 86 korona.

Nehéz talajnál:

4. sz. 1'65 m. széles 56 kor., 5. sz. 2'20 m. széles 70 kor.

Szántóföldboronák:

középkötött s nehéz talajnak:

7. sz. 1'65 m. széles 60 kor. 9. sz. 2'75 m. széles 98 kor.

Hantos talaj előmunkálására porhanyító boronák:

Laacke 10. sz. 1'65 m. széles 66 kor. 12. sz. 3'30 m. széles 120 kor.

15 cm. mélységig a legnehezebb talajokban is jól működik.

Az »Osborne«-féle rugós fogas borona; alkalmas a szántóföld előkészítésére és meglazítására.

Munkaszélessége 183 cm. 17 foggal, ára 190 kor.

Hengerek

2'4 m. munkaszélességekben: sima, gyűrűs, rög-törő és kombinált rög-törő testekkel.

Áraik: 320.— 310.— 350.— 400.— kor.

Szállítókészülék ára 80 kor.

Vetőgépek.

Sorbavető:

»Mosoni Drill« teljesen egyenletesen vet hegynek föl-, le. valamint lejtőn, rendkívül egy-

szertű szabályozás. 11'8 cm és 10'5 cm. sor-távollal.

11 13 15 17 soros
ára: 470.— 490.— 540.— 600.— korona

lőherszóró

szekrény 60.— 70.— 70.— »

»Nemzeti« tolórendszeres gép, ugyancsak hegyes vidékeken alkalmas:

ára: 520.— 540.— 590.— kor.

12% engedm.

»Unicum Drill« kitünő hegyi vetőgép. Egyszerű, könnyű kezelés.

12 14 18 soros
ára: 480.— 520.— 620.— kor.

Uj kézi szóróvetőgép, Retteggy-féle, lóhere, repce, köles, mák és fűmagnak; vetőszélessége 7—8 méter. — Egyenletes vetés! Ára 60 kor. engedmény.

Király-féle szóróvetőgép egyszerű. Ára 20 kor.

»Hydra«, új, horganyozott acél vetőgéptölcsér, kitünő eredménnyel használják, bármily vetőgéphez megrendelhető drbonkint 2'00 kor.

Gabonatisztító gépek.

Rosták.

»Kalmár«-féle FR jegyű felsőrázóju, ára 110 kor.

» » AR » alsó » » 130 »

» » K J » szélrosta » 100 »

Mindháromnál bérmentes szállítás.

Ezen rosták a legnagyobb igényeket is kielégítik. — Számos elismerés!

Kühne szelelő magtárrostája 68 kor.

» 5 sz. nagy gabonarostája 204 kor.

Simonffy új rostája 120 kor.

Konkolyozók:

Pernollet jegyű, szapora, tiszta munkája révén közkedvelt, ára 188 kor.

Pernollet jegyű, önműködő, tápláló szerkezettel, ára 208 kor.

»JA« jegyű, szelelővel, ára 156 kor.

Konkolyozók megrendelésénél ajánlatos a tisztátlan gabonából 2—3 kgos. mintát beküldeni, hogy a lyukazat megfelelő legyen.

Ezeken kívül megrendelhetők az összes szükségelt gépek és eszközök, melyeknek áraival szemben hasonló engedményben részesíthetjük egyesületünk tagjait. — Kérjük intézményünk szíves pártfogását.

Külön megjelölés híján az árak nagyrészt Budapesten értetnek.

Eladó birtok!

Háromszékvármegye, *S.-Besenyő* község határában, a Gaál Zsigmondné birtokában levő

tagosított birtok,

mely a Réty-Eresztevényi állomás és az országúttól egy kilométer távolságra van, s áll: 140 hold — 1600 □ öles — szántó, 14 hold kaszáló, 1 hold 1513 □ öl belsőség, kitünő lakás 3 szoba, konyha és sütőházzal, 30 drb. marha számára istállóval, 24 hold legelő és 45—50 hold erdő, 10 hold vastag tölgyerdővel

örök áron eladó.

Értekezhetni ösv. Gaál Zsigmondnénál Dálnokban, Háromszékm. (761.)

18985. sz. m. kir. szabadalom!

A LOVAK KEHESSÉGE ELLEN,

szarvasmarhák, sertések hizlalásánál a bizoképesség gyors fokozására, tehénknél a tejmennyiség emelésére, gyöngye csontú, csenevész csikók és borjúk felnevelésére és erősitésére páratlan eredménnyel használtuk a Kutasy-féle szabadalmazott **CONCENTRALT ALLATÁPPOR**. 5 kilós próbacsomag 7 korona bérmentve.

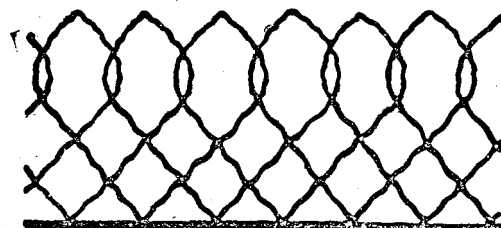
Tyúkszem és szájmölcs ellen feltétlen biztosan és fájdalommentesen hat a K o n c z i e l e **„GLAVETHYL”**. Üvegeje K. 1.20 és K. 2. Kapható a gyógyszerárakban. K. 1.70, vagy K. 2.60 beküldésére (bélyegeketben is) bérmentve küldi a készítő: Nagysolymosi **Koncz Armin** gyógyszerészi készítmények gyára **Székelly-Udvarhelyt.** (715.)

Számtalan elismerés! Ismertetés ingyen!

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szira-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világosságmagtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, athányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és ezinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczelt tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböző mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátrácz), sodrony-láb-törlik. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

Már 25 éve küldöm szét az 1900. évi párisi világkiállításon

Grand Prix-vel kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czímem: (762.)

Fr. Vodicka Gutsbesitzer
Smrztitz i. v. Hanna,

Mähren (Morvaország.)

Minták ingyen és bérmentve!

Általános és különleges növénytermelés.

Irta: Cserhádi Sándor.

Ára 18 korona. I. kötet. Általános növénytermelés 565 lap 218 ábrával. II. kötet. Különleges növénytermelés 528 lap 153 ábrával. Megrendelhető a szerzőnél Magyar-Ovárott. Mindenik kötet külön is megrendelhető 9 korona áron. Ezen munka a növénytermelés körébe tartozó kérdéseknél tájékozást nyújt. (751.)

„Raktárunk nem a lánczhiddal szemben; hanem az Akadémia közvetlen közelében van.”

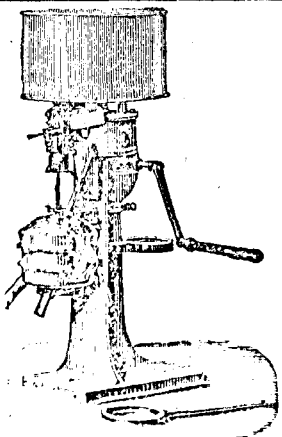
Diszes virágvázák nagy választékban 1 koronától 40 koronáig!

Mindenemü üvegyár háztartási és gazdasági ezélokra!

Legfinomabb Kristályüveg-asztali készletek nagy raktára. Budapest, Ferencz-József-tér 8. szám.

722.

„MÉLOTTE“ szabadalmazott TEJFÖLÖZŐGÉP.

Legkönnyebb hajtás! ● ● ● ● ● ● ● ●
● ● Legtökéletesebb fölözés! ● ● ● ● ● ● ● ●
● ● ● ● Legmagasabb munkabírás.
Teljes tejgazdasági berendezések!

FEHÉR MIKLÓS

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

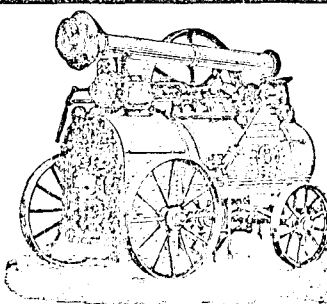
A Magy. kir. államvasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és javított

locomoblok és gőzcseplőgépek.

CSEREÜZLETEK.

Mindenemü gazdasági gépek.

gépgyár részvénytársaság
Budapest, V., Külső-Váczi-út 80. sz.

(638)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük a negyedévi előfizetések beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

„Vállalkozzunk.“ Éber Ernő	635
Erdélyi gazdatiszti egyesület. <i>Gazdatiszt.</i>	636
A fries juh honosítása. <i>Kleinkauf György</i>	637
Szánfelszerelés és ökörvasalás. <i>Móza Attila</i>	638
Az angol gazda kívánságai. <i>Milhofer Sándor.</i>	640
Egyleti élet.	640
Vegyes közlemények	641
Üzlet, forgalom	642
Hirdetések	

„Vállalkozzunk!”

Vállalkozzunk! Keressünk és találjunk új működési tereket, keressünk és találjunk új és jobb piacot terményeinknek. Vállalkozzunk, virágoztassuk föl az ország ama részeit is, ahol eddig hűsra nem telt. Vállalkozzunk, nyissuk meg Kárpataink és erdélyi havasaink ércapuit, rendezzünk be az eddig vad helyeken modern bányákat, acélgyárakat, fűrésztelepeket. Vállalkozzunk! Ne panaszkodjunk, hogy nincs pénz. Termeljünk sokat és jól. Vállalkozzunk, de legyünk konzervatívok vállalatainkban. Vállalkozzunk! Ezt a tanácsot adja nekünk Paikert Alajos, a földmivelésügyi miniszter szaktudósítója, a ki a nagy vízen túlról, messze Washingtonból nézi a mi kicsiny országunk életét, munkálkodását, fejlődését. Azt hihetnők, az előtt az óriási háttér előtt, ahonnan Paikert Alajos a mi viszonyainkat nézi, talán kicsinyszerűnek, jelentéktelennek fogunk föltűnni, azt hihetnők, a messzeség elmossa a mi körvonalainkat, eltörpíti a mi jelentőségünket. De nem: az erős hazafiasság, a távolban csak fokozódó hazaszeretet előtt a kicsinyszerű is nagynak, a pangás is fejlődésnek, a sötét is ragyogónak, a lehetetlen is könnyűnek tűnik föl; hiszen a szeretet sugarai bearanyozzák a szeretet tárgyát, hiszen a szív melege az a legerősebb calorია, mely lelkesedésünket kicsiny, talán csúnya dolgok iránt is tűzbe hozza; hiszen a szeretet fantáziája a törpéből is nagyot állít a lélek szemei elé, a torzból is imádásra méltót tud fösteni. De a szív szeretetre van teremtve, a szív érez, fáj, szeret: de nem gondolkodik, nem mérlegel, nem számol. S a Paikert szózatából inkább a szívnek hangja csendül föl, mint az elme számoló, analízáló képességéé.

Fülünkben zúg még Lukács pénzügyminiszter november 23-án tartott nagy beszédje, nem ocsudtunk föl még abból a félelemből, melyet hazánk valóságos helyzetének valóságos és mégis művészi ábrázolása országszerte keltett, agyvelőnk minden sejtjével, gondolkodó idegeink végső megfeszítésével keressük és kutatjuk azt a kivezető utat, mely a mostanál csak egy szemernyivel is kedvezőbb helyzethez visz; gazdasági életünk működését újra meg akarjuk indítani s ahhoz nem a nagy lendkerék föltalálása kell, hanem a nagy kerekek közé illesztendő kis kerekecskének ügyes alkalmazása. Amint az állam nem képes gazdasági életműködésünk fölgyógyítására erőszakos, heroikus orvosszert adni, úgy az ország közigazdasága sem lesz képes betegágyából egy egészséges szervezettől megkivánható fizikai- és akaraterővel talpraugrani.

„Vállalkozzatok!” — dörgi felénk messze idegenben élő barátunk — és újra egészségesek, erősek, hatalmasok lesztek. Vállalkozzunk? De kicsoda? Mivel? Hol? Mire?

Milyen szépnek, milyen virágzóknak, minő ékes színekben pompáznak látszik a forró szeretettel visszavágyott távoli édes kis haza. Ime amerikai attasénk rohamos haladást földöz föl gazdaságunk életében. Azt mondja, nézzük kivitelünket:

1897-ben egyezer és 81 millió	
1898-ban egyezer és 133	”
1899-ben egyezer és 200	”
1900-ban egyezer és 300	” korona értékét vittünk.

De azt mondjuk mi: nézzük a behozatalt is.

1897-ben egyezer és 107 millió	
1898-ban egyezer és 194	”
1899-ben egyezer és 198	”
1900-ban egyezer és 110	” korona értéket hoztunk be.

Beatus ille, aki kereskedelmi mérlegünknek csak a legutóbbi időben beállott cselekvő állapotából a jólét, a gazdagság emelkedésére következtet Boldog magyar az, aki a csalóka fényt a világosság erejének hiszi, aki a halottak napján a temetőből látszó fénykört az élő város fénypompájának nézi, aki csak azt látja, hogy 100 millió korona értékkel többet vittünk ki a legutolsó esztendőben és nem kénytelen végighallgatni egy ország mezőgazdájának jajgatásait, nem kénytelen sorra nézni az ipartelepek zakatoló gépeinek elnémulását, az elbocsájtott munkások kétségbeesett, sötét tömegét, a megbukott, az öngyilkos, a megszőkött kereskedők szerencsétlen alakjait Boldog az, aki mindezt nem hallja és nem látja és százaszorosan boldog az, aki nem is tud szereteteinek szorongatásáról. De a tudatlanság lehet boldogító arra, a kinél megvan, de nem hathat boldogítóan másokra.

Nem, ne elégedünk meg a statisztika pusztá számjaival, ne higyjünk nekik, ha azt mondják, hogy örvendetesen gyarapodunk, ne bizzunk abban, hogy gazdagszunk, mikor mindnyájan határozottan tudjuk és fájdalmasan érezzük, hogy tengődünk és szegényedünk.

És mikor egy országban egész termelőosztályok, — minden termelő osztály vegetál és pusztul, mikor munkanélkül való emberek, kereset nélkül való munkások, éhséggel küzdő existenciák ezrei ordítanak munkáért, keresetért, kenyérért felénk és mikor mi sem a munkáért fáradó, sem a keresetért rimázkodó, sem a kenyérért ordító tömeget kielégíteni képesek nem vagyunk, akkor bizony a mi vállalkozási kedvünk sem fog magos régióig szárnyalni.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrássy-ut 23. sz.

(28.) Vásárol:

lóhermagot, lucernamagot

fehérheremagot, tavaszi

repeét, mustármagot, csi-

behurt, francia perjét, me-

zei komócsint, bükkönyt,

lenmagot.

Minták, ajánlatok és egyáltalán minden levelezés a központi irodába: (VII. Rottenbiller-u. 33.) intézendők.

Legelőnyösebb

gabonaértékesítés.

Erőtakarmányok.

Vegyftiszta olajok és kenőcsök,
ponyvák, zsákok, szíjak, köszenek; szóval minden
cséplési anyagok és gépek.

(532.)

Őszi vetőmagvak

legteljesebb napi áron való
értékesítése.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Szőlővédekezési,

esomagolási, szüretelési és
pincegazdasági cikkek.

Mi gazdagodnánk? Hiszen a pénz, az átkozott pénz elgurult tőlünk és mi nélküle tétlenül állunk itt, mint a nyári szikkasztó melegtől kiszáradt patak vizimalma.

„Termeljünk többet és jobbat” — szól a tanács. Mi kell a több és jobb termés előállításához? A talaj jó termőképessége. Tehát trágya, műtrágya = pénz. Jó megmunkálása. Tehát jó igáserő, jó eszközök, jó gépek = pénz. Jó vetőmag. Tehát olyan, a mi nem mindenütt terem, a mit máshonnan kell beszerezni — pénzért. A növények jó ápolása. Tehát gondos kapálás, gyomlálás, vagyis elegendő kézi munkaerő és szerszám = pénz. És mikor minden olyan sok sok pénzbe kerül, a mi nincs, hogyan szerezzük meg a jó Istentől a májusi aranyesőt, hogyan imádkozzuk el a júniusi rozsdahintő kődöket, a kalásztörő jégesőket? Ahol van pénz, a mikor van pénz akkor okos dolog a belterjesség minden eszközével törekedni a sok és jó termés felé. „Minden könnyen sikerül — modta *Lavergne* akadémiai székfoglalójában — ha kedvező gazdasági helyzetben vagyunk; ellenben semmi sem sikerülhet, ha rosszban vagyunk.” És ha betudnók szerezni mindazt, a mi a több és jobb termés előállításához szükséges, ha lenne eső, mikor szükséges, és nem lenne mikor nem kell, ha pénzt, erőt, tehetséget a gazdaságba fektetve és ott kockáztatva tényleg több és jobb termést érünk el, micsoda reménységgel kecsgethet Paikert Alajos, mivel biztosíthat, hogy még ezen a sok és jó termésen is nem veszünk-e rajta, micsoda kilátásaink lehetnek a mostani értékesítési viszonyok közt hogy pénz a kamatját, munka a gyümölcsöt, tudás az eredményét tényleg meg hozzák nekünk, mikor a munka gyümölcse, a tehetség jutalma olyan csekély, mikor a kölcsönvett pénz kamatja olyan nagy, a földbe fektetett pénz jövedelme olyan kicsiny.

Másoknak gazdagsága, boldogsága, a hasonló gazdagság, boldogság elérésére bűzdit, ha van remény arra, hogy azt el is érhetjük. De csak irigységgel, vagy csak lemondással tölthet el az elérhetetlennek szemünk elé állítása. Amerika már az ezernyolcszáznegyvenes években a tőkegazdaság valóságos bajával küzdött és az Unió új elnöke, Roosevelt is tökébőségre utal. Amerika termőföldje alig egy évszázad óta van művelés alatt, ekenemlatta szűzföldjei ontják a termést s ez nekik gazdagságot hoz, minket elnyom. Munkaereje a bevándorlással folyton növekszik, a mienk a kivándorlással folyton fogy. Ott a vállalkozás lehet konzervatív, mert a tőke elhelyezésére szolgál, nálunk tőketeremtés kellene, hogy a célja legyen.

„Rendezzünk be modern bányákat, acélgyárakat, fűrésztelepeket, villamos erőtelepeket, létesítsünk húsfeldolgozó ipart, — *packing industry*-t, — dolgozzuk föl gyümölcsünket konzervnak — *canned fruit*-nak.” Édes Istenem, hiszen nem új ipartelepek létesítésére, de még a régiek főtartására is gyöngék vagyunk. Hiszen legnagyobb acél- és gépgyáraink, a Ganz, a Schlick, a Rimamurányi, a magyar államvasúti gépgyárak raktárra dolgoznak, csökkentik az üzemet, és százzszámra bocsátják el a munkásokat. Csak egy Morgan-t, egy Rockefeller-t, egy Armour-t irányítson ide Paikert Alajos és lesz itt minden; hiszen hazánk kincsei olyan páratlanok, hogy az amerikai vállalkozás itt is megtalálná számítását és né-

pünk olyan háládatos lenne a pénzét hozzánk hozó yankee, meg Paikert úr iránt, hogy imájába foglalná és levett kalappal beszélne róla mint Megváltójáról. Ha megis gazdagodnának rajtunk: csak jönnének, csak hoznának pénzt ebbe a szegény szép pátriába. Mint a mesebeli vár alvói ébrednének föl mély álmunkból, ha csak jönne az a mesebeli lovag.

Legyünk jó gazdák, jó gyárosok, jó kereskedők, jó vállalkozók — szól továbbá a tanács. Hát ez okos tanács. A gazdálkodással még csak lennénk, valahogy. Nagy és közép-birtokosaink általában elég jól gazdálkodnak, kisbirtokosaink általában nagyon rosszul. A gazdálkodás népünk vérében van; minden eszközt föl kell venni, hogy az okos gazdálkodás is vérévé váljék. Hanem ha jó gyárosokat, jó kereskedőket akarunk nyerni, zúzunk előbb porrá előítéletekkel telített társadalmunkat, gyúrjuk össze és formáljunk egy új társadalmat, mely nem irtózik a kerges tenyértől, nem nézi le a munkát, nem veti meg a kereskedelmet, nem löki ki magából a kereskedőt, nem a munka izzadságára, hanem a korhadó becsület bűzére mondja ki az orrfintorító *fidonc*-ot.

„Fejlesztjük vasúti hálózatunkat, ássuk meg új csatornáinkat, építünk új villamos vonalakat, jó utakat és a mi fontosabb, mint gondolni szoktuk, fejlesztjük hajóvonalainkat a tengereken, hogy magyar zászlónk, versenyezve a külfölddel, dicsőséggel lobogjon és kivehesse részét a világ forgalomból.” A szeretet ragyogó fonalaiból összesodrott, a képzelet csillogó szövetségén szőtt édes szép kép te! Bölcs természet, minő különös játékos az, hogy a konkrét tudományok gondolkodó férfainak a mindennapi élet komoly munkásainak agyába is beoptad a képzelődés, a mesezővés gyönyörűséggel eltöltő meleg sugarát. Sütkérezünk melegében, elmélázunk szavain, édes álomba szenderedünk mellette. De foszladozik az álomkép és mi fölcusdva még nehezebb aggyal, még fájóbb szívvel térünk vissza az élet könnyörtelen taposómalmába, még égőbb vágygyal, még nagyobb erőfeszítéssel keressük megélhetésünk föltételeit, módjait, eszközeit.

Eber Ernő.

Erdélyi gazdatiszti egyesület.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Gazdaember, a ki a tavasz első langymeleg fuvalmaitól kezdve a késő őszi ködös, esős napokig egyre a határt járja, a barázdát rója, hajnal kora hasadásától a nap éjszakába vesző lenyugvásáig testet fárasztó, de lelket gyönyörködtető erős munkával lát az után, a miből ő is, más is él: ilyenkor karácsony havától kezdve egészen március hónapig leginkább pihentetheti a testét és leginkább működtetheti az év többi szakában a mindennapi élet nyomórúságával törődő elméjét.

A nap sugarai a hótól fehér hegy ormáról verődnek vissza, a szűzfű mezőkön nem sűrög-forog a földmivelő nép, meg a jószág, beszorultak az istállókba, házi foglalatosságra. Jó gazda ilyenkor is megfordul a gazdaságban; de hát a nap olyan kegyet-

len, olyan hamar búvik el szemeink elől, a téli est olyan hosszú, olyan hamar beszorít a szobába, hogy a gazda az előtte mindenkor nyitott, gyönyörű természet helyett — akarva-nemakarva is — a könyvekhez, lapokhoz folyamodik, ha csak időtöltésből, unaloműzésből is. Előkerülnek ilyenkor a szakkönyvek, meg a gazdasági lapok s aki nem a harminckét leveles bibliához folyamodik inkább, szorgalmasan böngész bennük.

Igy akadtam rá az »Erdélyi Gazda« november 10-iki számára, melyben Esztéka szépen és hivatott tollal írja le a mi nagy, de nagyságához képest nem elég hatalmas osztályunk, a gazdatiszti karnak elhagyott, elszigetelt helyzetét. Lelkesedéssel és ambícióval törtem magamat én is annak idején — még mikor csak a gyermekcipőkben botorkált — az Országos Gazdatiszti Egyesület érdekében. És ma, mikor ez már erőteljes férfikorát éli, szivszorongással tapasztalom, hogy egyre távolodik tőlünk, a mit úgy értek, hogy egyre kevesebb érdekszal fű egymáshoz minket az erdélyi bérces kis haza gazdatisztiit a nagy országos egyesülethez. Igaza van Esztékának, messze, nagyon messze vagyunk tőle. Olyan messze, hogy el sem hangzik oda a mi gyöngé hangunk; olyan messze, hogy meg sem értjük az ő messziről hangzó szavát. És nem is értjük egymást. Ő nem érti meg a mi különös helyzetünket, mi nem értjük meg azokat a törekvéseit, melyek a nagy magyarországi kartársak érdekében üdvösek lehetnek. Más a levegő, más a föld, mások az emberek és a viszonyok nálunk, mint az egész országban. Távol legyen tőlünk, mintha renegátjai akarnánk lenni az országos egyesületnek, de hiszem, hogy mindnyájan örömpeső szívvel olvastuk az Esztéka cikkét és lelkesedéssel tolulunk zászlaja alá, melyre az »Erdélyi Gazdatiszti Egyesület« van érzés- és értelemteljes szavakkal írva.

De hiszen nem lakozik féltékenység, nincs kicsinyesség a mi országos egyesületünkben sem. Hiszen az is azt óhajtaná az eredményes munka érdekében, hogy mi itt tömörülve és egyesülve meghányjuk-vessük a mi ügyes-bajos dolgainkat, a mi helyi ismereteinkkel és tapasztalatainkkal s ő az ő hatalmával és erejével egybeforrasztott kívánalmaink teljesítését könnyebben vihetné keresztül, mint sok különböző, szerteágazó kívánság teljesítését. November 20-iki számában az Országos Gazdatiszti Egyesület hivatalos közlönyében, a »Gazdatisztek Lapja«-ban a következőket írja J. P. (Jeszenszky Pál, az egyesület titkárja.)

„Örömmel tapasztaljuk, hogy az általunk megpendített eszme kezd tért hódítani. Hat-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyas-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvcsékkre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

van vidékén már megalakult az első gazdatiszti kör; Sopron, Tolna és Pozsony megyékben is folynak ennek érdekében az előkészületek, legutóbb pedig az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” hivatalos közlönyében az „Erdélyi Gazda”-ban jelent meg egy fölhívás, amelyben az erdélyi gazdatisztségra arra buzdították, hogy egy, a királyhágóntúli megyékre kiterjedő oly gazdatiszti egyesületet létesítsen, amely amíg egyrészt az ottani gazdatisztségra speciális érdekeit szolgálja, másrészt szoros kapcsolatba hozhatná a „Gazdatisztek Országos Egyesülete”-vel. A magunk részéről örömmel üdvözljük ezt az eszmét s nagyon kívánatosnak tartjuk, hogy Erdélyben, az ottani speciális viszonyokat szolgáló gazdatiszti egyesület létesítessék, mert tagadhatatlan, hogy az ottani viszonyok elütők a szűkebb értelemben vett magyarországi viszonyoktól s e mellett épen az erdélyrészi kartársak az óriási távolság miatt, a mely őket a központtól elválasztja, az anyaegyesület beléleletében egyáltalán részt nem vehetnek.

A midőn tehát a fölvetett eszmét a legmelegebben üdvözljük, egyúttal szükségesnek tartjuk az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” figyelmét fölhívni arra, hogy ennek kebeléből kellene megindítani a mozgalmat a szóbanforgó gazdatiszti egyesület létesítésére s neki kellene kezébe vennie az ügyet, mert csak ez esetben remélhetjük, hogy a gazdatiszti érdekképviseletnek ezen nagyjelentőségű újabb szerve tényleg testet is fog ölteni.

Hát ez okos beszéd, igaz beszéd. Én is az *Erdélyi Gazdasági Egyesületet* tartom a legalkalmasabbnak, az egyedül alkalmasnak az erdélyi gazdatiszti egyesület létesítése érdekében megindítandó erdélyrészi mozgalom megindítására. De én tudom azt is, hogy az Erdélyi Gazdasági Egyesület ennek a nemes kötelezettségének meg is fog felelni. Hiszen ő köröztetett nemrégiben is egy gazdatiszti névsort közöttünk, melyet tudomásunk szerint mindnyájan sok névvel kibővítettünk, úgy, hogy az az akció megkezdésének már biztos alapja lehet. Az egyik főfeltétel, országgrészünk legtekintélyesebb, legerősebb gazdasági érdekképviseletének hatalmas támogatása már meg volna tehát.

De hiába van meg az alap, épületek híjján nem óv az meg a széltől. Építsünk mi erdélyi gazdatisztek épületet, a mi házunkat arra. A mi érdeklődésünk, a mi munkálkodásunk kell, hogy az épülethez a gerendákat, téglákat összehordja. A zászló meg van, de aki azt fennen lobogtassa, olyan is kell. És kellene a szó harcosai, a toll bajnokai, kellene a lelkesítő szavak s a lelkesítő tettek is, mert bizony mondom: sok nembánomságot, sok közönyösséget, sok hidegséget kellend leküzdenünk még akkor is, mikor közös érdekeinket akarjuk megvédeni.

Vártam, olvastam az »Erdélyi Gazda«-t hétről hétre, hogy szívem melegével üdvözljem az Észteka cikkének visszhangját.

Hiszen vannak nekünk kartársaink, akik az irás tudományában épen úgy kiválnak, mint a gazdálkodás tudományában. Név szerint is megnevezek néhányat: Deák Ignác, Várady Géza, Nagy Dezső, Hadviger Albert, Albisi Béla, Barra Mózes — Támogassák erejükkel a kiröppent tervet, ha szeretik, vagy vitassák meg, ha nem jó irányban indult, mert a szeretet tetteket is követel, az ellenzés pedig érveket. A mi jó, azt közönnel ne rontsuk meg, ami rossz, azt közönnel nem öljük meg.

Gazdatiszt.

A fries juh honosítása.

A külföldi állatfajták közül némelyek, bizonyos mezőgazdasági kultúra mellett és bizonyos éghajlat alatt, oly meglepő és szokatlanul fejlett tehetségeket mutatnak, hogy minden rábeszélés nélkül hajlandók vagyunk az ilyen fajtájú állatok beszerzésére, a nélkül, hogy meggondolnók, hogy e tehetségek a mi viszonyaink mellett talán legjobb igyekezetünk dacára sem tarthatók fenn.

Az eredeti állatokat nagy költséggel beszerezzük, közszemlére állítjuk, a fél ország gazdáközönsége hirt vesz róluk, néhány szaklap igen elismerőleg nyilatkozik és azután a zaj lassanként lecsöndesül és a feltűnő tenyészettről többé senki sem beszél.

Az importált állatok minden csodálatos tahetségükkel eltűnnek. Ennek az eltűnésnek rendesen az a története, hogy a gazda belátja azt, hogy eredeti állatait egy vagy más okból tisztán tenyésztetni nem képes, majd hogy mégis valamit megmenten, elkezd keresztezni. A tisztavérűeket apránként kiselejtezi, a tőlük származó utódok pedig esetleg észrevétlenül bele olvadnak a hazai fajtába. E beolvadás némelykor oly tökéletes, hogy nyoma sem marad az idegen vérnek, máskor azonban évtizedekig lehet konstatálni hatását a vérkeverődésnek a merész szinkollektióról, a mi utána marad, vagy a testformákról, vagy a módosult tehetségekről, visszafajtázásról stb.

Ha az import ily eredménnyel végződött, akkor azt mondjuk, hogy a *meghonosítás* (acclimatizáció), az idegen fajtának hazánkéghajlati és gazdasági viszonyaihoz való szoktatása nem sikerült.

Megtörténik azonban az is, hogy az importált fajta dacára annak, hogy nem tud teljesen alkalmazkodni hazánk viszonyaihoz, még sem pusztul el, hanem részben elvesztve elődei jó tulajdonságait, elfajtatva tenyészik tovább. Ezt a jelenséget lehet észlelni a fries juh fajta meghonosításánál.

A fries juh a távoli északi tenger partvidékein honos.

Igazán feltűnő tehetségeit mint E. Zürn is elismeri, hazája talajának, klímájának és takarmányozási viszonyainak köszönheti; és csakis hazájában, vagy ott tartja meg, a hol hazájának viszonyait megtalálja.

Minthogy e fajta a szaklapokban több ízben volt ismertette, nem tartom szükségesnek részletesen leírni az eredeti állatot; csak nevezetesebb tulajdonságait ismertetem.

Az eredeti fajta (Das ostfriesische Milchschaf. E. Zürn. Lipcse.) nemcsak az északnémet lapályokon és tengerpartokon van elter-

jedve mint *wesermarschi, ditmarschi, keletfriesiai és budjadingi* változat, hanem *Németalföldön* is (gröningeni, nyugatfriesi), *Texel, Vlieland, Borkum, Inist, Norderney, Langeoog, Spiekeroog, Wangeroog* szigeteken, azonkívül *Belgium és Franciaország, Dánia és Schleswig-Holstein* lapályain.

Legtisztabban található *Kelet-Friesiában*, az északi partvidéken. Az oldenburgi és hollandi határon már angol húsjuhokkal keveredik.

Az eredeti állat nagy testű és többnyire fehér. Feje kissé nehéz, kosorrú és szarvtalan. Testszin piros fülei nagyok és oldalt elállók. Nagy szemei feltűnően rózsaszín piros szemhéjakkal körülvéve megnyerő, bizalmas és jámbor kifejezésűek. A nyak vékony, hosszú, a hát és ágyék széles, hosszú és egyenes, a far túlnőtt és lejtős.

A fark rövid és vékony. A vállak kissé meredeken állnak, a lábak vékonyak és hosszúak, a hátsók tehén állásuak. Tögye szépen fejlett, nagy, kopasz és rózsaszín piros. Kevert gyapja 15—30 cm.; szép hullámú, igen alkalmas jó takarók és harisnyák készítésére. Egyszeri nyírásra az anyák 3—5 kg., a kosok kivételesen 6—7 kg. gyapjut adnak.

A takarmányt jól értékesíti. Igen hizékony. Zürn azt a nézetet vallja, hogy nincs házi állat, mely a hizékonyságot és tejlőthetséget oly előnyösen egyesitené, mint a kelet fries juh.

Kifejlett kosok hizlalva 100—140 kg.

Anyák circa 70

$\frac{3}{4}$ évesek 70—90

$\frac{1}{2}$ „ 40—50

Újszülöttek 4—5,5 kg. súlylyal bírnak.

A hús jó ízű, kellemes aromával; jobb mint a legtöbb húsjuhé és pedig annál jobb, minél több időt töltött a legelőn.

Fejlődése gyors. A $\frac{3}{4}$ éves bárányokat rendesen felhagatják. Termékenysége is nagy. Közönségesen 1—2, igen ritkán 4—5 bárányt ellik. A tej jóízű, több zsírt és fehérjét tartalmaz, mint a tehéntej. Zsirtartalma 5—6%. Egy juh 3—6, kivételesen 6—7 litre tejet ad naponként 8 hónapon keresztül; négy hónapon át csak fél annyit. Egy évben egy juhtól körülbelül 600 liter tejet fejnek. Nyolc-kilenc liter tejből $\frac{1}{4}$ kg. vaj készül.

Ha erőtakarmányt nem kap, a tej mennyisége erősen megapad.

Kelet-Friesiában a juh télen-nyáron künn van. Kellemetlen időjárás, magas hó és hideg esetén és a bárányozás alatt istállóban vannak. Jó legelőre, sok és jó vízre, nagy, világos, maximum 10° C. hőmérsékletű istállókra okvetlenül szükség van. Késő nyáron, ha a fű vénül, kevesebb nedvet és tápláló anyagot tartalmaz, erőtakarmányt kapnak. A legelők azonban télen is még elég bönedvűek és zöldek.

A bárányozás tavasszal történik s a bárányok u. a. év október havában behagattatnak. A tenyésztésre való bárányok *egész nyáron át szopnak*, különben 4 hét múlva elválasztatnak és lefölozött tejjel és legeltetéssel lesznek táplálva. Az elválasztás után naponként háromszor is fejnek, rendesen azonban csak kétszer.

Ismerve a fries juh hazájának klimatikus és gazdasági viszonyait, minden meghonosítási kísérlet nélkül is előre lehetett látni, hogy hazánk éghajlati és gazdasági viszonyaihoz teljesen alkalmazkodni nem lesz képes.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

KOLOZSVÁR.

Alaptőke: 2.000.000 korona.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára; azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámlától váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. Értékpapirokat és idegen pénzemeket elad és vásárol, előlegeket ad értékpapirokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja sorsjegyek revisióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket, bármely külföldi piacra. Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes páncezszekrényeket. (Safe deposits).

Nagyobb ládába csomagolt és a fél peccéjével ellátott ezüst és aranyneműek, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában őriztetnek.

Mátyás-király-tér 32.

Magy. kir. szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Mátyás-király-tér 32.

Üzleti órák délelőtt $\frac{1}{2}$ 9—12-ig, délután 3—5-ig.

(710.)

Nézzünk végig egy pár hazai adatot.

Magyarországba először *Dr. Rodiczky J.* hozott be egy törzset az 1874. évben. 1881-ben újabb juh szállományok érkeztek *Haslinger Land*-ből, abból a célból, hogy az ország különböző részein kísérletet tegyenek velők.

Hogy mi lett belőlük, adatok hiányában nem tudom megmondani, de úgy látszik, az eredeti vér nyom nélkül eltűnt.

Harmadikban a kassai gazd. tanintézet kapott *Texel* szigetéről egy eredeti törzset, 1882-ben, a mely *Kovácsy* adatai szerint nehezen honosult és nagy volt az elhullási százalék („Állattenyésztési és tejgazdasági lapok” 1901—10).

Jelenleg leléskor a bárány súlya 3—4 kg.; 14 nap alatt súlya megkétszereződik; 1 éves korában 50 kg., anyák súlya 55—70 kg. Az anyajuhok bunda súlya átlag 2·8 kg. Kései bárányoztatás mellett, 4 hónap alatt átlagosan 68·2 liter tejet adnak.

A kassai tenyésztésből Kolozsmonostorra 1900. év január hó 28-án érkezett 10 darab vemhes fries juh, azon célból, hogy a tanintézet fajtagyűjteménye gyarapíttassék. E néhány állatot, illetve utódaikat többre tenyésztve 1 és 1/2 év alatt sikerült néhány értékes adatot összegyűjtenem, melyek ugyan könnyen érthető okokból némileg hiányosak, de mégis elegendők arra, hogy helyes és elfogadható, túlzásba nem menő következtetést vonhassunk le belőlük, a fries juh meghonosítására vonatkozólag.

A mai kolozsmonostori fries juhok az eredeti állatoknál kisebbek. A test nem kifogástalan. A fej nagy, a nyak hosszú és vékony, a mar éles, a hát és ágyék hosszú és keskeny, a far keskeny és csapott. A mellkas kissé keskeny, a végtagok vékonyak és hosszúak, szűken állók, a hátulsók tehén-állásúak. A tőgy elég nagy, sárgás piros színű. Az anyák mosatlan bundasúlya 2—3·5 kg. Öt hó alatt átlag 75 litre tejet adtak. Takarmány értékesítő tehetségük nem megfelelő. Igen étkesek; sokat esznek, keveset gyarapodnak. Különben a takarmány értékesítő tehetségre, gyorsfejlődésre, hizékonyságra a következő néhány adat is fényt vet.

A Kassáról származott anyák átlagsúlya (VII. 11.) 42 kg.

A határszámok 30—45 kg.

A bárányok súlya leléskor 2—4·2 kg. Az egyik kosbárány 5·2 kg. volt,

Két hónapos korban 12—19·5 kg.

Egy éves korban 30—36 kg.

A szaporaságra vonatkozólag a következő adatokat sorolhatom fel. A 10 anyak közül egy volt meddő. 5 drb. egy-egy báránynak, 3 drb. két-két és egy darab három báránynak adott életet.

A juhok és bárányok a kigazdák viszonyainak megfelelően neveltettek. Nyáron legelőre jártak, április közepétől; téli takarmányuk középminőségű lóher, széna, szalma és só. Az anyák az ellés idején kevés répát és zabot kaptak, a szoptatás alatt pedig fejünkint 0·4 kg. zabot.

Ha az eredeti fries juh tehetségét összehasonlítjuk a kolozsmonostori „fries juh” tehetségeivel, az utóbbinak tehetségét sok tekintetben nagyon csökkenteni látjuk.

A gyorsfejlődés csökkent amennyiben az újszülöttek könnyebbek, a súlygyarapodás kisebb s a kifejtett állat súlya jóval mögötte

marad az eredeti állat súlyának. A test nagyság csökkent; a bundasúly kisebb; a tejmenység tetemesen hanyatlott. Hizékonyságról pedig szó sem lehet.

Ennek az elfajtásnak az az oka, hogy a fries juh Erdélyben nem találja meg azokat a feltételeket, a melyek szükségesek ahhoz, hogy tehetségei változatlanul fenn maradjanak.

Elsősorban nem kielégítő a gazdasági viszonyok. A neveltetésre, a táplálásra a mi gazdáink gondot nem fordítanak. Az istállók elhanyagoltak, a póttakarmány úgyszólván még ismeretlen.

Másodsorban a mi hegyi legelőink nem elégíthetik ki azt a juhok, a melynek ősei egy állóhelyükben jól laktak a tenger lapályos partjain, a buja marschokon; a hól tömött, puha takarmányfüvek, nedvdús, izletes, só-tartalmu levelek borítják a talajt.

Ez az oka annak, hogy nálunk kisebb marad teste, rosszabbak a formái, hogy csökken takarmányértékesítő tehetsége, a gyorsfejlődés, tejelőtehetsége és hizékonysága.

Igen érdekes és tanulságos eredménnyel járt az elhullott fries juhok boncolása. Tíz darab közül másfél év alatt elhullott 5 drb, tehát 50%. A bárányok elhullási százaléka a nevezett időre és 14 darabra vonatkoztatva, elhullott 4 drb. —28·5%.

A boncolási lelet anyáknál a következő: 1 drb vérszegénység és ellési saeptikaemia.

2 drb. rostonyás tüdőgyulladás.

1 drb. hurutus tüdőgyulladás és genyes hörghurut.

1 drb. boncolás alá nem került.

A bárányok közül 1 darabnál szőrféregkór, a mi a lélekző szervek betegségeire való fogékonyságának nagyobb fokát árulja el.*)

A nagy elhullási százaléknak tehát főleg a lélekző szervek bántalmak az okai. A kiváltó ok pedig Erdély, illetőleg Kolozsvár klimatikus viszonyaiban keresendő. Téli tartózkodási helyük megfelelő. elég meleg volt.

A marschok 10—15 m. tengerszin feletti magasságban tisztán tengeri klimával bírnak. A tél enyhe, a nyár hűvös. A leghidegebb hónap január, 0·14° C. átlagos hővel, a legmelegebb hónap augusztus, 8·6° C. átlag hőmérséklettel bír. Az évi átlagos hő 4·4° C. A levegő nedvessége nagy, sok az eső és nagy a borultság.

Ezzel szemben Erdély kontinentális éghajlatú. A tél hideg, zord, a nyár forró, kevés csapadékkal. Január hőfoka — 5·3° C., július átlagos hőmérséklete 19·8° C. Az évi középhőmérséklet 8·6° C. Kolozsvár abszolút hőingadozása 67° C., mert télen nem ritka a — 20° C., 30° C. hideg, nyáron pedig a + 30° C., meleg

Figyelembe veendő a napi hőingadozás is, a melyben szintén nagy az eltérés. Kelet-Friesiában igen nagy ritkaság, hogy a napi hőmérséklet 17° C. ingadozást mutasson.

Erdélyben pedig gyakori a 10—17° C. napi ingadozás. Kolozsvár napi hőingadozásának átlaga 6·8° C. A mint a nap lenyugszik, a levegő hirtelen lehül; zivatarok alkalmával szintén igen erősen, több napra lehül.

E röviden főlemlített klimatikus tényezők világosan mondják, hogy mi a legfőbb oka a honosítás nehézségeinek.

*) Folyó hó 9-én ismét elhullott egy fris anyajuh rostonyás tüdőgyulladásban.

A mi a négernek északon halálát okozza a tüdővízenyő és egyéb lélegző szervi bántalmak, a mi az állatkerti majmoknál oka a gümőkór vagy elterjedésének, ugyanazon tényezők okai a fries juhnál is a lélegző szervek betegségeinek. A szokatlan klímát értem legfőképen, a mely kezdetben fogékonyt teszi az állatot a betegségre, majd tényleg kiváltja a betegséget. Bizonyítja ezt az is, hogy a juhok, a melyek már nem is eredeti állatok, kivétel nélkül, az egész esztendőn keresztül betegeskednek. Egyiknél köthártya hurut, a másiknál orrhurut, a gégecső és hörgők hurutja állandó. Orrnyálkahártyájuk élénk piros és duzzadt, lélegzésük nehezített, olykor szuszogó és folytonosan köhögnek. Abban mutatkozik időszakonként változás, hogy a katarhus nyáron idült jellegű, a hideg idő beálltával, vagy erősebb meghülés esetén pedig heveny. Hasonló eredményeket olvasok ki *Kovácsy* cikéből is, a ki fenn említett dolgozatában így ír: — „Miután a fries juh kissé nehezen honol, nem mindenütt ajánlható tisztavérben való tenyésztése, mert az eredeti, hazájából behozott juhok között aránylag nagy az elhullás. De a legmelegebben ajánlható mindenkinek ki racka juhokat tenyészt, hogy azokat fries kosokkal keresztezze, mert e keresztezések igen kedvező eredményekkel járnak.”

A kevertvérű utódok igénytelenek, edzetek, nagytestűek, szaporák és jól terjednek.

Tapasztalataim alapján a fries juh tiszta vérben való tenyésztését Erdélyben nem ajánlhatom. Az az aprólékosságig menő gondoskodást melyet megkíván, a bőséges és jó etetést, buja legelőket és kifogástalan istállót ez idő szerint nem tudjuk megadni. A megfelelő éghajlati viszonyokat pedig soha sem fogjuk tudni megadni. A hazai fries juh 20 év alatt csak degenerálódott és jelenleg is még mindig oly nagyfokú ingerlékenységet mutat, hogy nem bízhatunk értékében.

Ugyanazon okokból azonban a keresztezést sem ajánlhatom, mert a szülők jó tulajdonságai az utódokban eltűnnek és elérjük azt, hogy hazai tiszta fajtáink, épp úgy, mint az a magyar-erdélyi szarvasmarhánk egy részével történt, átalakulnak fajta nélküli állatokká, a melyeket nem tudunk eléggé megcsodálni „jelen” tulajdonságaik miatt. Javítsuk először tisztavérben, intensív etetései és helyes kiválasztással a racka és cigája fajtát. Ha e fajtak gyorsabb fejlődésüekké váltak, ebben az esetben inkább megengedhető lesz a gyorsfejlődésű fries-juhokkal való keresztezés kivitele, mert a szülők jó tulajdonságai könnyebben lesznek rögzíthetők az utódokban.

Kleinkauf György.

Szánfelszerelés és ökor vasalás.

Aranykut, 1901. novemb. 28.

Falb a német időjós, azt jósolta, hogy lány telünk lesz, lehet, megengedem, hogy jóslata beteljesedik, de a paraszt közmondás azt mondja: „nem eszi meg a farkas a telet.” Tehát, hogy mi lesz, azt nem tudjuk, de azért készüljünk el a télre, most még a nagyon kedvező időben foly az őszi szántás, trágya hordás stb. De könnyen megesik, hogy 1—2 nap mulva már fehér lesz a világ, elveszszük a szánokat.

Az ökor szánok rendbehozatala nem okoz olyan nagy gondot mint a szekerek jó karba

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLITÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye. Árúimért 5 évig felelek. (529.)

Nagy raktár szőnyeg-, paplan-, pokróc- és mátrácokban! — Valódi Linoleum- és cocos szőnyeg.

SÁRGA KRISTÓF

Alapítotott: 1873.

fehérnemű és vászonraktára,

Alapítotott: 1873.

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca (Belközép) 3. szám.

Dus választék minden kivitelű divatos férfi- és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kék-elők-, nyakkendők- és harisnyákban. Valódi francia fehér- és színes lenbatsított zsebkendők.

Különlegességek: színes á-jour

kávés-teríték- és asztalteríték-, goblin ágy- és asztalteríték-, csipke-, gyapju- és chenil-függönyök-, pamlag-szőnyegekből.

Újonszülöttek részére garnitúrák, paplanok, mátrácok- és kocsi-takarók.

Nagy választék butorszövetek és szőnyegekből.

Elvállal kiházasítást vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összehajlítással legnagyobb figyelem fordítatik.

Valódi kék márkli lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkákat, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

való tartása, mert kevesebb ideig használjuk mint a szekereket és inkább csak otthon van nekik dolguk, a távolabbi fuvarozást még jó szánút idején is inkább szekérral végezzük, de minde mellett is én azt tartom, hogy nagy kényelem az és sok bosszuságtól van megkímélve a gazda, ha szánjai ép úgy mint a szekerei mindig rendbe vannak és oly állapotban, hogy azokat mindig használhatja.

Az általában elterjedt szokás szerint a szánnak rudja egy hasított végű fából áll, a mely a hasított végével a vezérrel van összeköttetésben oly formán, hogy a vezér belemegy a hasításba vagy vésésbe és a rudon és a vezéren át egy szeg megy át, úgy hogy a rúd le és fel szabadon jár, két oldalig pedig guzsalsal, láncsal vagy vassal a keresztzhez van kikötve — kicsatolva. Hogy mikor kezdték a szánrudak illetően való elkészítését azt talán lehetetlen volna megállapítani és hogy meddig lesz így szintén, — nem tagadni, jól van ez így is és némely helyeken kivált az erdős vidékeken annyira csinosan tudják a veszőből csinált guzs csatolást elkészíteni, hogy gyönyörűség azt nézni, kisebb gazdáknál a guzs csatolás megis felel a célnak és elis tart több éveken át, mert a kiscgazda nem terheli meg a szánját nagyon és a mikor nem kell neki a szánja védett helyen tartja megkímélve az idő viszontagságaitól, — nagyobb gazdaságokban azonban, habár csinálják is, magam is csináltam — a guzs csatolás nem felel meg a célnak, elszakad hamar, ebből folyólag rúd vezér stb. törés áll elő.

Ezért van az, hogy nagyobb gazdaságokban ott, a hol a kisebb gazda guzsot használ, — vasat tesznek — megtartva más tekintetben épen azt a formát a mi általában szokásos t. i. hasított rúd, vezér csupán a guzs csatlók helyibe tesznek vasat, — ez lehet lánc forma vagy egy darabból, és a rúd hasított végét átfogó guzs helyébe szintén vaskarikát.

Én megpróbáltam már minden módot, guzsalsal is, vassal is készítettem a szánaimat, de megelégedve nem voltam egyik módszerrel sem, gondolkoztam hát, hogy miként lehetne az ökor szánokat úgy elkészíteni, hogy azok a célnak lehetőleg a legjobban megfeleljenek, egyszerűek is legyenek és nagyon nehezek se legyenek. Eltaláltam! és mondhatom, hogy — 12. évi gyakorlat után — jól eltaláltam.

Időszerűnek tartom, most december elején leírni az én rendszeremet, a kinek tetszik próbálja meg, a ki jobbat tud álljon elő vele.

Egy közönséges marha szán áll 2. talpból, 2—3 eplényből, minden eplénybe jár 2—2 láb, — elől van a kereszt, ezen át van vezetve a vezér, ebben jár a rúd, a rúd pedig a mint fentebb leírtam guzsalsal vagy vassal van kicsatolva.

Van aztán 4 drb. nyárs vagy crepusa vagy a mint a székely nevezi gyaka — szokták aztán a szekér lajtorjait — szekér oldal — az eplényekre tenni, hogy viendő terhet legyen mire rakni.

Az én módszerem szerint a rúd nem hasított, a vezér hiányzik, nincsen egyáltalában, guzs és vas csatolás sincs és a szekér lajtorjákat sem alkalmazom.

Módszerem a következő:

Nálam az ökor szán rudja épen olyan, mint az ökor szekérnél, rúd, rúdszárnyakkal ellátva és karikákkal megvasalva, hogy azonban a szán rudja le és felfelé járhatson a rúdszárnyak végén van két káva, olyan pld. mint szekér löcsőknél van, ezeken a kávakon keresztül jár a keresztfa, a mint mondtam, vezér nincsen mert a rúd merev lévén arra nincsen semmi szükség, guzs, vagy vas csatló sincsen mert ott vannak a rúd szárnyak. Látzólag ellentét van a dologban, mert hiszen azt mondhatja bárki is, hogyan lehet a szánnak merev rudja? hát lehet és nálam 12 éve hogy így van s a mig gazda leszek mindig így lesz. Az ellentét mondom csak látszólagos, — nézzük közelebbről, a dolgot és vegyük számba azt, hogy mire is való a szánnak a rudja? Az ökor avval húzza és avval tartsa a szánat és

hogy a szán tartsa meg az egyenes irányt az ökor után, — az én szánrudam mind ezeket a szolgálatokat megteszi sőt biztosabban mint a guzsalsal vagy vassal csatolt szán, mert a rúdszárnyak nagyobb merevséget adnak a rúdnak mint a guzs vagy lánc-oldal felől, le és felé pedig a gömbölyű keresztben járó kávak nagyon könnyen járnak forduláskor, indításkor pedig az én merev állású rudam kitűnően működik, mert az egyik rúdszárny húz előre, a másik rúdszárny taszit hátra és így mind a 2 talp egyszerre jön mozgásba. A rúd szárnyakat úgy kell alkalmazni, hogy azok a szántalpokon belül legyenek, ebben is van eltérő a régi rendszertől, mert akár guzs, akár vas a csatolós tudjuk, hogy az mindig a szántalpon kívül van a keresztzhez kötve, de a mint valom a próba és utána a gyakorlat megmutatta hogy az én rúdam jobb is, csinosabb is ha a szántalpon belül van, — vagy kérdelem a szekérnél, vagy nehéz lokomobiloknál cséplő gépeknél a rúd szárnya a tengely végén van-e alkalmazva vagy a kerek között? Első látásra feltűnő az, hogy a szánnak a rudja a talpokon belül van, mert eltér a régi szokástól, de tényleg így jobb.

Arra nézve, hogy a rúdszárnyak a szántalpokon belül legyenek, szükséges az, hogy a szán eleje ne legyen nagyon szűk, mert ez esetben a rúdszárnyak nagyon közel jönnek egymáshoz és így azon tulajdonságuk, hogy az egyik húzza a másik taszítson nagyon meggyengül, legjobb ha a szán talpok elől a keresztnél 75—76 centi távolra vannak és ennek megfelelően dölnék meg a talpok is. Piacról vett, vagy ezen rendszerrel ismeretlen mester emberrel csináltatott szánnál az én rúdamat nem lehet jó eredménnyel használni mert az ilyen szánoknál rendszeren nagyon szűk a talpok köre.

Továbbá a keresztben meg kell fogni a kávanak, illetőleg a rúdnak a járását, mert egyenesen húzásban nem lehet baj, de megéssik az, hogy a szán eleje belezökken egy árokba az ökor meg fenn van, mikor aztán a szán kijön az árokból, könnyen megesik az, hogy vagy egyik szántalp órra alája kerül a rúdszárnyak és így törés lehet, — ezt a bajt úgy lehet elkerülni, hogy miután a rúd bele van illesztve a keresztbe a talpok között innen is túl is egy-egy darab vasat teszünk a keresztet a talphoz foglaló csavarba a mely vas a rúdszárny káva belső oldalán felfelé van hajtva, így aztán a jobbfelől vas nem engedi, hogy a rúd a baltalpra mehessen és a bal felől nem engedi, hogy a jobbtalpra mehessen, hanem kénytelen a megszokott helyén járni.

Rúdtörés történik, kivált ha nagyon helyben történik a fordulás és esetleg nagy a hó vagy valamely tuskóba-kőbe beleakad a talp, de merem állítani, hogy sokkal kevesebb kellemetlenség az így elkészített rúddal, mint a más rendszerűvel, a rúd rendszeren a szárnyak végén az ökorok között szokott eltörni, az ellen jó, erős rúd vasalással lehet segíteni, rúdszárny nagyon ritkán törnek.

Említettem fentebb, hogy én nem teszem a szekér oldalakat a szánra, — e helyett minden szánamon van egy jó erős saroglya, evvel hordatok trágyát, zsákot, a mikor pedig szalmát szénát, kell hordani a csatlót, oldalrudakat teszik fel ép mint a szekérnél a saroglya talpjaihoz kötözve azokat és lehet rakni a szánra iszonyú tömeget.

Az alföldön, a sikon nincsen szükség szán rúdra, ott nem is használják rúdat, — ott oda akasztják a tézslát a szán keresztjéhez és kész a rúd, természetesen lefelé nem mehetnek tehát tartani sem kell ökornek, mi erdélyiek azonban hegyeken járunk, itt nagyon fontos része a szánnak a rúd.

A tél beálltával még van egy igen fontos teendő és ez az ökor vasalás.

Kiseb gazdáknál nincsen az ígás állat annyira elhajtva, mint a szegény béros ökor, ott nincsen is úgy elkopva az állat körmének a széle és miután sokat nem hajtja, nem is szokott minden kiscgazda vasalni, de nagyobb

gazdaságban bűnek tartom azt, ha a gazda ökreit nem vasaltatja meg, pedig vannak gazdaságok a hol nem vasalnak, ilyen helyen szánalom nézni a szegény barmot, hogy miként jár húzva az ígát a sikos uton.

Nem mindennapi eset, de nem is ritka dolog látni kifiticamodott, eltört lábú jármás marhát télen.

Az ökor vasalást sok képen csinálják, tesznek egy ökorre 8 patkót, más helyen csak 4-et, némely helyen az egész talpát befedő patkót, más helyen rövidebbet használnak, szerintem ez egyre megy, csak legyen patkó, én nem is foglalkozom e tárggyal hanem a vasalás műveletéről akarok egyet-mást elmondani.

Az ökor, miután nála a vasalás nem olyan megszokott dolog mint a lónál nem igen állja a vasalást, van aztán vasaláskor dolog! fákkal támasszák, kötéllel kikötik stb. az állatot és kinlódnak vele a cselédek, a kovácsok.

Sok helyen vannak úgynevezett vasalókalodák, itt könnyen megy a dolog csupán a hideg akadályozza a gyors munkát.

Én is sokat kinlódtam az ökor vasalással, sokat próbáltam a mig aztán egy meglehetősen alkalmas módját kaptam meg. Ökor istállómban a jászak két sorban vannak a fal mellett, a közepén sasfák vannak a melyek a mestergerendát tartják, egy ilyen sasfa és a mestergerenda segítségével csináltam én meg az én mozgó vasaló kalodámat. Megpróbálom leírni: az egyik sasfával egy vonalban állítottam egy másik sasfát a földbe még pedig úgy, hogy ennek az egyik végét egy csavarról a mestergerendához lehet erősíteni a másik vége pedig a földben van, a földszintben csapanyolag el van vágva a sasfa fűrészszel és ezen átvágáson keresztül jár ismét egy csavar úgy hogy mikor a sasfa felül a mestergerendához és alól a földbe ázott darabhoz csavarral megvan erősítve, az egy merev testet képez, — a két sasfa közötti távolság 120—130. centi lehet, — az állandó és mozgó sasfában a földtől számítva 90 centi magasságban jár — az ennek vágott vésésbe egy lapos fa heveder, ebbe van 2 vaskampó, ezen hevederen felül a földtől számítva 2 meternyire jár egy gömbölyű fahenger a melynek végén gömbölyűre vannak faragva, hogy a sasokban ennek megfelelően vésett lukakban könnyen fordulhassanak. Ennek a hengernek szintén van 2 vaskampója és a közepén van két fa átverve. Kell még két drb. 3—3½ meter hosszú erős gurtni a melyeknek a végein vas karika van, most már az ökröt oda állítjuk a kaloda mellé a gurtnikat beleakasztjuk a fahevederben lévő vaskampókba és az ökor hasa alatt átvive az ökor oldalán fel bele akasztjuk a fa hengerbe lévő vaskampókba és a hengert 2—3 ember kezdi forgatni a benne lévő 2 fával addig, a mig az ökor a levegőben csüng és aztán megkezdődik a vasalás mit ily állapotban könnyű megtenni. Némely ökor szelidebb természetű, azt nem szükséges nagyon felemelni, más azonban szilajabb azt jó annyira felemelni, hogy egy lába se érje a földet. Szükséges még az, hogy az ökor feje kötéllel, a feje felől lévő sasfához kötések, hogy hánykolódása közben a szarvával ne üssön meg valakit, nem szabad azonban ezt a kötést a szoros értelemben venni, mert ha az ökor feje keményen ki van kötve és valami szakadás, romlás történik az ökor leeshetik s ha a feje fennmarad megkötve könnyen kár eshetik benne, legjobb ha a kötél 2—3-szor a sasfa körül van facsarva és a végét egy ember tartja, a ki aztán ha kell azonnal elbocsátja a kötél végét és az magától kioldódik. A hátulsó lábak könnyebb megtartása tekintetéből jó, ha rendre egy-egy lábat egy istrang hurkába illesztjük, a kötölet egy ember hátrahúzza és tartja, egy másik ember pedig a lábat fogja hogy a kovács véggezze a dolgát.

Egy kovács mellé elég 4. ember, ha azonban 2. kovács van, kell 8. ember — de ez esetben egyszerre 2 lábat lehet vasalni.

Vasalás után a kaloda elszedhető és nem

foglal helyet, azáltal pedig, hogy az istállóban történik a vasalás, gyorsan megy a dolog, mert nem fáznak az emberek

Mözsa Attila.

Az angol gazda kívánságai.

Mit kívánnak az angol gazdák a törvényhozástól?

Nagyon sokat.

Csodálatos dolog, hogy oly államban, mint Anglia, hol az alkotmányosság, a rendezett kormányforma, a modern törvényalkotás a legrégebb korra vezethető vissza, a mezőgazdasági törvényhozás terén aránylag oly keveset tettek.

Mezőgazdasági törvényhozása teljesen elavult. Általában túlhaladott pontozatokkal lehet az angol mezőgazdasági törvényekben találni, úgy, hogy a Central Chamber, mely a Farmers Club s a tehenészeti társaságon kívül 68 gazdasági egyesületet képvisel, ezt már a legfontosabb teendőik egyikének mondja. Igazán érthetetlen, hogy egy mezőgazdaságilag annyira előrehaladt állam, mint Anglia, hogyan hagyhatta ennyire parlagon mezőgazdasági törvényhozását.

Épp így rendezetlen a mezőgazdaságot több közvetve érintő kérdés is. Ilyen például a gabonakereskedelemben egyes technikai részei, de meg az áralakulás egy fontos tényezője, az eladások mikéntjének nyilvános, hivatalos közzététele.

A gabonamértékek nem egyformák. Hogy ez mily anomáliát szül, azt bővebben magyarázgatni felesleges. E tekintetben a közérdek a legnagyobb egységesítést követeli meg. E mellett a gabona legalacsonyabb s legmagasabb ára sem tétetik közzé. Nem teszik közzé az összes eladott mennyiséget, nem a hetenkénti átlagárakat.

Hogy az árak összes alakjainak megismerése mennyire fontos, azt bővebben magyarázgatni nem szükséges. — Az eladók valóban zsákutcába kerülnek, ha e tekintetben nem látnak tisztán. Egyébiránt ez nemcsak a gazdára hátrányos, hanem a kereskedőre is.

Azt kívánják még az angol gazdák, hogy a tuberkulózisra mondassék ki, miszerint a közérdekből levágott, eme bajban szenvedő állatokért a tulajdonosnak kárpótlás adassék. Helyes kívánság, mert hisz a bajnak csak így lehet útját állni, ha a betegség izoláltatik; ez pedig csak a levágás, esetleg kényszerlevágás útján érhető el. Minden ragályos betegségre helyes volna ennek kimondása. Igaz, hogy az államra nagy kötelezettségeket hárítana, de végeredményben üdvös hatása a közre érzetné hasonló intézkedés előnyös hatását.

Angolországban a himlő még nagyon el van terjedve. Ennek kiirtására a kötelező beoltást tartanak szükségesnek. Törvényhozásilag kellene kimondani, hogy az oltás minden gazdára kötelező: így e bajnak elejét lehetne állni.

A vasuti gépek által okozott terméskárok ügye is rendezetlen Angliában: ennek mielőbbi végleges rendezése égető szükség volna, mert a dolog rendezetlen volta a gazdákra nagy károsodással jár.

Követelik a kutyatartás kérdésének rendezését, hogy az azok által okozott károkért megfelelő kárpótlás nyújtassék.

A söradó és sörfőző-anyagok kérdése is megoldásra vár. Az árpa, maláta- és komlósör adójának leszállítását követelik, s azon sör kétszeres megadóztatását, melyben más helyettesítő anyagok is vannak. E célra a sör ingredientijának pontos bevallására volna szükség, a mit a legszigorubban kellene ellenőrizni.

Miután a külföldi hús árusítása nagyobb arányokat ölt, szükségesnek tartanak, hogy az azt árusító üzletekben e körülményről, magában a kérdéses üzletben feltűnő helyen nyilvános értesítés adjódjék.

Végre az adóteher rendezését is követelik, különösen azt, hogy egyenlő kivetési alap

legyen az országos és helyi adóztatásra nézve. Igaz, hogy a Local Rates Act a helyi terheket enyhíti 1897. óta, de ez nem kielégítő segítség. Egyébiránt azt csak a földtulajdonosnak adott ajándéknak tekintik a legkitünőbb közgazdák is. Ezt az engedményt a helyi hatóságoknak az állam kárpótolja, mely mintegy 2 millió font sterlinget tesz ki. Lényege abból áll, hogy a mezőgazdasági célokra szolgáló adóztatható érték (rate arable value) külön állapítatik meg az egyes földterületeknél. All ez a szántóföld, rét, legelő, egy acenál nagyobb kert, faiskola s erdőre, de nem számítatik mezőgazdasági területnek a park, játék-hely, futtatóhely, vagy mulatóhely stb.

Hogy a múlt eme engedménye nem volt kielégítő, azt bizonyítja ama körülmény, hogy újabb rendezést követelnek. Egyébiránt az említett törvény hatálya 1902-ben lejár. Állandó és hatáson rendezést kérnek a gazdák, mert a gazdasági viszonyok válságos helyzetet ök is érzik.

Nem mondhatjuk, hogy fentiek nálunk már a maguk egészében rendezve vannak; mezőgazdasági törvénykezésünk mindenestre olyan, mely nagyon keveset kifogásolható. Az 1898: 2. t.-cikk s a következők kiépítették a gazdasági törvénykezés rozoga, szűk épületét. De azért a fent részletezettek több pontja nagyon is megszívlelendő volna nálunk is. Kétségtelen, hogy az adókérdés rendezése volna a legelső s legfontosabb, mely különben talán nemsokára post tot discrimina rerum rendezve lesz, helyesebben, amelynek rendezése el fog kezdődni. Hogy helyes irányban fog-e az megoldódni, hogy a gazda szempontjából helyeselhető lesz-e az minden tekintetben, azt csak később fogjuk meg látni. Ugy látszik, megkapjuk a progresszivitást, benne lesz ez is az adórendszerünkben; annak statuálása betetőzése volna a kis ember védelmének. Adórendszerünk ideális, mondhatnánk költői vonása volna a progresszivitás, ha itt erről beszélni lehetne, mely a kisember existenciáját védené s a teher fokozott részét hárítaná át arra az adóalanyra, mely azt inkább el tudja viselni. Erre ugyan ez sovány vigasz, de azért helyes még is ez az irány marad.

Egyébiránt a többi felsoroltak is nagyon megszívlelendők volnának hazánkban; igaz, hogy ezzel szemben áll az, hogy az angolok nagyon sokat tanulhatnak utolsó tíz évünk törvényhozásától.

Milhoffer Sándor.

EGYLETI ÉLET.

Igazgató-választmányi ülés.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ igazgató-választmánya f. évi november hó 29-én rendes ülést tartott.

Elnökolt: Cs. Szabó József, egyl. elnök.

Előadott: Tokaji László, egyl. titkár.

Jelen voltak: báró Bánffy Ernő, br. Jósika Gábor, egyl. alelnökök, gr. Beldi Kálmán, Cséser Lajos, Dósa Endre, Friedmann Albert, Gaál Elek, Gyárfás Benedek, Reich Albert, Ritter Gusztáv, Tulogdi Samu ig. vál. tagok.

1. Mult október 9-iki választmányi ülés jegyzőkönyve fölolvastatván, tudásul vétetik.

2. A pénztár október havi forgalmáról szóló jelentés 16310 k. 86 f. áthozat és bevétellel 4605 k. 77 f. kiadással és

11705 k. 09 f. maradvánnyal tudomásul szolgál.

3. Egyleti titkár előadja a beérkezett miniszteri leiratokat, és pedig:

a) a gróf Széchenyi Pál volt földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter gyászjelentését. Elnökség a gyászszertartáson való képviseltetésével Barcsay Domokos, gróf Esterházy Kálmán, br. Feilitzsch Ártur, Miksa Imre, gróf Wass Béla és gr. Bethlen István ig. vál. tagokat bizta meg, — jóváha gyó tudomásul vétetik.

b) a földmivelésügyi miniszter 9490. eln. III/2. sz. rendeletének leküldött másolatát,

melyben az egyletet értesíti a levágott sertéseknek, illetőleg sertéshúsnak jelenleg előnyös kivihetőségéről és fölkéri, hogy a ssrtéstenyésztők, hizlalók, kereskedők figyelmét a kivitelre való önálló, vagy társas vállalkozás előnyeire fölhívja.

Titkár előadja, hogy a titkári hivatal Berlin, Lipcse, Drezda, München és Halle városok vágóhídi, vásárcsarnoki és keresk. kamarai vezetőségeit felkérte megbízható és sertéshúsnak fölünk való átvételére vállalkozó hentes- és kereskedőcégek ajánlására. A nevezett testületek vezetőségei 28 cég címét tudatták, akiket a titkári hivatal felszólított, hogy az átvételi módozatokat közöljék.

Reich Albert ig. vál. tag előadja, hogy nagyobb kivitel sertés-konzumvásár fölállításánélkül alig lehetséges. azért az E. G. E. a törvényhatóság és a várossal való együttes eljárással a konzumvásár fölállítására érdekében irjon föl a földmivelésügyi és a kereskedelemügyi miniszter urhoz és utóbbtól az államvasut vonalának a vágóhidig való vezetését is kérelmezze.

Ig. választmány az indítványt elfogadja és a miniszterekhez való fölirást elhatározza.

c) 9493. VI./3. eln. sz. leiratot, melyben a földmiv. miniszter fölkéri az egyletet, hogy értesitse őt december hó 15 ig az egyesületi tagoknak s az egyesületnek a segélypénztár fejlesztése érdekében kifejtett tevékenységéről s annak eredményéről.

Ig. választmány kérdőívek kibocsátását határozza el, melyeknek beérkezése után a kívánt adatok föl fognak terjesztetni.

d) 46886. III. 1. sz. leiratot, melyben a földmivelésügyi miniszter tudatja, hogy a máltai kormány által életbeléptetett, a fontosabbidegen állatkivitel kikötőket sújtó korlátozások folytán Magyarország kivitelének lényeges emelkedése volna elérhető, ha az érdekelte kivitelcégek a máltai mértékadó cégekkel összekötetésbe lépnének. — Tudásul vétetik és a hiv. lapban való közlés határoztatik.

e) 76417. VIII. 1. sz. leiratot, melyben a földmivelésügyi miniszter a szénkéngszükséglet mennyiségét és beszerzésének módját közli és figyelmükbe ajánlja a szőlőbirtokosoknak, hogy tavaszi szénkéngszükségletüket december 1-ig (az előző, vagyis f. év december), az őszi szénkéngszükségletüket az illető év május 1-ig az illetékes raktárnál jelentsék be. — Leirat a hiv. lapban való közzététellel tudomásul vétetik.

f) 85128. VIII. sz. hirdetést, mely az állami szőlővesszőszaporító- és oltványtelepeken termelt szőlővesszők és oltványok eladási módozatait itmerteti. — Ig. választmány tudomásul veszi.

g) 85818. sz. sürgönyi leiratát, melyben tudatja, hogy az 1901/902. szezonban tartandó gazdasági- és háziipari tanfolyamok rendezésének költségeire 2900 koronát és a mult szezonból fönmaradt 387 kor. 98 fillért, összesen 3287 korona és 98 f. segélyt engedélyez. Ig. választmány a segély engedélyezését köszönő tudásul veszi.

4. Titkár előadja az Erdélyi Kárpát-Egysületnek a szakély kongresszus tárgyában küldött átiratát, melyben a csoportosított és szakosztályokba sorozott javaslatok sorát közli és az egylet esetleges módosításainak tudatását kéri. — Tudomásul vétetik.

5. Előadja az Erdélyi Országos Muzeum kérését, hogy az egylet tulajdonát képező kertben lévő 1 db. födeles római sarcophagot, 1 drb. kisebb sarcophagfüdelet és 1 drb. római kőszobor-töredéket az egylet a Muzeumnak ajándékozza és oda szállítsa.

Ig. választmány az odaszállítás mellőzésével elhatározza.

6. Előadja, hogy az aradvármegyei gazdasági egyesület az E. G. E.-nek a vasúti gyorsárúszállítás megkönnyítése érdekében a kereskedelemügyi miniszterhez intézett föliratát teljes egészében elfogadja és hasonló föliratot fog intézni annak érdekében. — Tudomásul vétetik.

7. Titkár bejelenti, hogy az állam által bérbevett és állami faiskolaként kezelt egyleti

közvetket f. évi október hó 23-án a földmivvelésügyi miniszterium megbízottaitól az egyeslet megbízott képviselői átvették s a földm. miniszteri 83351. IV. 4. sz. leirat értelmében 7259 db. I. és II. osztályu gyümölcsfacszemétét és 49130. akácsemetét, 2374 k. 22 fillér összegben a földmivvelésügyi miniszter urnak átadtak.

Bejelenti továbbá, hogy az Erdélyi Kertészeti Egyeslet a miniszterium által át nem vett s a kertben az egyeslet tulajdonában maradt 20301 db. nemesített egy éves gyümölcsfacszemétét és 20675 db. vadoncot 800 korona összegben átengedni kéri. Elnökség a kertészeti egyeslet közölt szolgáló kérelmének az igazgatóválasztmány beleegyezésének főtartásával eleget tett.

Ig. választmány jóváhagyó tudással veszi és elhatározza, hogy az egyeslet köztelek parcellázásának tervezete a f. év december havának folyamán elkészíttessék.

8. Új tagokul a következők jelentenek be: gróf Bethlen Balázs orsz. képvis. alapító tagul és Batta János áll. intéző rendes tagul. — Igazgatóválasztmány a bejelentést örvedetes tudomásul veszi.

Ezzel az ülés véget ért.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívju olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírhatók. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Szemle.

A minap az első hó kezdett hullongani. Nem sok, csak annyi, a mennyi estig el is olvadozott. S már azért sem sok, mert a nagy szárazságban levő mezők s szántók csak éppen, hogy megnedvesedtek. Mert az őszi esők Erdély legtöbb vidékén kimaradtak: így aztán az őszi vetések lehető rossz földbe kerültek s bizony általában gyenge a kelés. Inkább áll ez a buzára, mint a rozsra, mert a hol kora ősszel vetették, megbirt erősödni helyenkint, különben pedig oly ritka a kelés, hogy a töméntelen egér is szivesebben tanyáz a here s lucerna-táblákban.

A szárazság késleltette az őszi munkákat s a vetést is. Még ma is látni, hogy a hópihé-kell vegyesen vetőmag is hull a földre a küzködő ember markából. De a szárazság s gyenge fagy kedvez az egérféléknek is. A töméntelen bestia már is sok kárt tett a herésekben, de az ember nem bír vele s nem is sokat törődik vele. Pedig ha idejében végezhetné az őszi földmunkákat, sok egérfészék menne tönkre. De alábuktatván a tarlót, millió káros rovar is elpusztulna. Hát vannak már uradalmak, a hol lehetőleg alábuktatnak minden tarlót s azok nem is igen panaszkodnak sok bajról, rossz esztendőről. Általános a panasz a Mezőségen, a Maros- s Küküllő völgyön, hogy a mult évi termések megint csáltak! Holdanként 350—450 kgros termések voltak. Hát hiába! a tarlón kószáló szedett-vedett tinógulya itt-ott potyogó trágyája még nem erősíti a nyüzött mezőt, az egész éven át pihenő, de legfőllebb egyszer szántott föld még nem igazi ugar! s az az örökös óvatos 10—14 centiméteres szántogatás még nem a legjobb előkészítése a vetéseknek: de hát miért is küzködnénk jobban, a mikor nincs a buzának ára? ez a szomorú, habár nem mindig következetes refrain!

De a sok bajnak egyik oka az is, hogy a legtöbb erdélyi gazdálkodásban nincsen rendszer: vagyis a kapkodás a rendszer. Nem mondjuk, hogy a hol sok tapasztaltság, gyors észjárás s állandóan elegendő pénz van, ott helyén van a spekulatív kapkodás, ha azt energiával viszik keresztül. De miután éppen pénzünk nincsen, törődünk bele egy következő rendszerbe. Nem jutunk azonban így esetleges nagy jövedelmekhez, de nem is bu-

bunk nagyot, hanem a bilanzot már előre meg lehet állapítani. Különben is egész életünk minden fázisában reánk fér egy kis rendszer! Megfigyelendő itt az első alaptörvény, hogy földünk arányában tartunk elegendő igás fogatot. Kiemeljük, hogy „igás“, mert sok gazdagság büszkélkedik, hogy neki meg van a tudományos jószágberendezéstan által előírt holdankénti marhalétszáma. Igen, mért felszámít minden a tarlón legergető s „seftelésre“ vett szedett marhat, a mely után se a trágyatelep nem szaporodik, se a föld nem szántódik többször s mélyebbre; de a mely „seft“-marha eleszi éjjelenként a munkás ökör s bivaly elől a takarmányt. Nem e okosabb, ha 100 darab szedett marha helyett beállít a gazda 25 drb. hizót. Ezért biztos pénzt lát, az érték a szemelőtt nő, a trágya nem megy kárba s a hizókból nem kell vásárról vásárra csatangolni, mert az, a vevő a helyszínén nézi meg. A másik szabály, ha nem győzzük a földet trágyával s erővel, ne nyúzzuk gyenge erőlködéssel, de tartunk több ugart s a megmaradó erővel feküdjünk neki a szántónak. Akkor aztán lesz biztosabb, s évről-évre jobb termésünk, növelhetjük állati erőinket és több trágyát termel s idővel kevesbithetjük ugarunkat. Itt jut eszünkbe, hogy minden gazdasági intézetben egy-egy gazditanácsadó bizottságot szervezett a földmivvelésügyi kormány: forduljanak ehhez bizalommal gazdáink s ne vessék meg azt a világitó sugárt, a mely egy-egy biztosabb ösvényre mutat!

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. hó 4-én tartott közgazdasági szakosztályi ülésén a somogymegyei gazdasági egyesület átiratával kapcsolatosan foglalkozott a német vámtarifatervezettel és egyhanguan a következő határozatot fogadta el:

1. Tekintettel Németországgal fennálló élénk kereskedelmi forgalmunkra s tekintettel azon kölcsönösségre, mely a monarchia nyugat felé irányuló kivitele s a keleti államok behozatala között fennáll, az új német vámtarifa-tervezet erősen védelmi irányzata arra késztet, hogy

a) a közös vámtarifa mezőgazdasági maximal vámjai legalább oly magasságban állapítsanak meg, mint a mily magasak a német vámtarifa vámjai,

b) hogy mindazon gabonaneműek vámja, melyek Németországban az őrési engedélyes forgalomban vámvisszatérítésben részesíttetnek, a német vámtarifa vámjánál legalább egy koronával magasabbak legyenek, hogy így a német gabonabehozatalnak gátat vessünk,

c) hogy a keleti államok állatbehozatala elől teljesen elzárkózzunk,

d) hogy a legtöbb kedvezmény elvét kiküszöbölve, a viszonyosságon alapuló kereskedelmi szerződéseket kössünk még akkor is, ha az Egyesült-Államok versenyével szemben közös akció létesítése nem sikerül;

e) ugyanez alapon Németországgal is kereskedelmi szerződés kötendő a vámtarifa tervezet magas védvámjainak lehető leszállításával, hogy Németország fokozódó mezőgazdasági termény fogyasztásának fedezésénél legalább eddigi szerepünket megtarthassuk.

2. Felkérendő az összkormány, hogy az osztrák kormányval egyetértőleg vesse fel a tengerentúli behozatal külömbözeti elvámolásának eszméjét az összes európai államok kormányainál.

3. Az I. pont határozata a kereskedelmi és földmivvelésügyi miniszterhez lesznek fölterjesztendők.

Az egyhangú elfogadás minden esetre elégtétel lehet az előadónak, de mégis jobbszeretők volna az ország első gazdasági érdekképviselőinek tárgyalása folyamán az ellenkező, külön véleményeket is hallani. Az osztrák képviselők nemcsak általános vámpolitikai elveket hangoztattak, hanem részletesen is megformulálták sérelmeiket és kívánalmaikat. Az országnak tudnia kell és látnia kell mindent.

— **Karácsonyi számunk változatos, bő tartalmára, érdekes, hazarészünk gazdaközönségének minden rétegét érdeklő közleményeire és gazdag hirdetési rovatára már előre is felhívjuk gazdatársaink és üzletembereink figyelmét. A karácsonyi szám több ezer példányban fog megjelenni s hogy a kiadásnál fönnakadás ne legyen, az esetleges közleményeket és a közléteendő hirdetéseket kérjük lehetőleg már a jövő hét folyamán beküldeni.**

— **Kinevezések.** A m. kir. földmivvelésügyi miniszter *Berger Károly* Lajos gazdasági szaktanárt a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézethez gazdasági intézővé, *Takács Zsigmond*, a keszthelyi gazdasági tanintézetnél alkalmazott ösztöndíjas gazdasági segédet szolgálati beosztásának érintetlenül hagyásával intézősegéddé, *Lányi Kornél* végzet bölcsészettan hallgatót pedig a debreceni gazdasági tanintézet vegytani tanszéke mellé két év tartamára tanársegéddé nevezte ki.

— **A hadsereg ellátás reformja.** Az O. M. G. E. közgazdasági szakosztálya tudatában annak a fontosságnak, melyvel a hadseregnek terményellátása a gazdákra bir, folyó hó 4-i ülésén elhatározta, hogy fölkéri a hadügyi minisztert, hogy a hadsereg ellátás reformja érdekében vegye föl újra a tárgyalások fonalát s amennyire erre hajlandó lenne, a szövetségi központok s vidéki gazdasági egyesületek bevonásával hívjanak egybe értekezletet, mely megállapítaná azokat a módokat melyek mellett a gazdák közvetlenül vehetnének részt a hadsereg ellátásában. Okos és üdvös határozat az, és megvagyunk győződve hogy a hadügyminiszter a delegációban tett nyilatkozatai után nem is fogja ezt a kérést megtagadni. Okos és helyes határozata a szakosztálynak, hogy a vidéki gazdasági egyesületeket is beakarja vonni az értekezletbe. Bizonyára méltó csudálkozást keltett az előadó határozati javaslata, melyben csak a 4. hadtest területén levő szövetségi központokat és gazdasági egyesületeket akarta a tárgyalásba vonni. Hiszen ez homlokegyenest ellentézik az O. M. G. országos jellegével. *Györffy Gyula* javasolta az *Erdélyi Gazdasági Egyesületnek* az akcióba való bevonását és a szakosztály nagyon helyesen ilyen értelemben hozta határozatát.

— **A buza minőségének javítása.** Darányi földmivvelésügyi miniszter a buza minőségének és a minőségre befolyást gyakorló tényezőknek beható tanulmányozását rendelte el. A vetőmagváltoztatás érdekében az állam-birtokokról 4450, a gazdasági tanintézetek és földmivvelésiskolák gazdaságaiból 1320 mmázsát osztatott ki kigazdáknak kedvezményes fizetési módokat mellett, sőt vidékenkint, a hol a termés silányabb volt, az állami akció kereit a miniszter kiterjesztette s valószínű, hogy a jelzett számnál ez évben sokkal nagyobb mennyiségben fog vetőmagul gabona kiosztatni.

— **Nemesfajú baromfiak állami bevásárlása.** Hreblay Emil állattenyésztési felügyelő Darányi miniszter megbízásából nagymennyiségű nemes fajtájú baromfit vett az állam részére Nagybecskerekén, Ivándán és Zombolyán, kistenyésztők közt leendő szétosztás végett. Eddig nagyrészt külföldön szerezte be az állam a szükséges baromfi-tenyésztanyagot.

— **Pisztrángtenyésztés a hegyipatakokban.** *Darányi* földmivvelésügyi miniszter rendeltető egyre szaporítják a pisztrángköltő telepeket. Ujabban özvegy *Bethlen András* grófnő forrasághí, báró *Bánffy Ernő* gödmes-terházi birtokán, továbbá *Jászón* a premontrei rend birtokán létesültek pisztrángköltő telepek valamint az állami birtokokon kilenc helyen létesült költőtelep, úgy, hogy ezeknek száma 77-re szaporodott.

— **A mezőgazdasági muzeum új szervezete.** A Széchenyi-szigeten emelendő mezőgazdasági muzeum új otthonában 3 osztályal ki fog

bővülni. És pedig erdészeti, vadászati és halászati muzeummal, amelyek tárgyainak gyűjtését és szervezését Darányi földmívelési miniszter elrendelte.

— Telepes községek iskolái. A földmiv. miniszter mindazon telepes községekben, a melyek iskolaügyeiket államosítja, 3 éven belül iskolákat és kisdődővődákat épített.

— A zalathnai kénkvandó ipar r. t. Műtrágyaeladási feltételei. Árak: *I. Csontliszt- és csontszuperfoszfát*: a vízben oldható foszforsav kilópercentjeként 14—20%-os 62 fillér, vagyis 19%-os métermázsánként 11 K. 78 fill. 20%-os métermázsánként 12 K. 40 fillér. — *II. Ásványi szuperfoszfát*: a vízben oldható foszforsav kilópercentjeként: 16—18%-os 59 fillér; 15% 60 fillér; 14% 62 fillér; 13% 64 fill. ; 12% 66 fillér; 11% 68 fillér; 10% 71 fillér; 10%-on alul 74 fillér vagyis: 16%-os métermázsánként 9 K. 44 fillér; 18% 10 K. 62 fillér. — *III. Feltárt csontliszt*: 2% légeny és 10% vízben oldható foszfors. tart. métermázsánként 9 K. 40 fillér; 3% légeny és 10% vízben oldható foszforsav tart. mm.-ként 10 K. 85 fillér. — *IV. Keveréktrágyák*: a vízben oldható foszforsav az ásványi szuperfoszfátok fen-
tebbi művelete szerint számítandó, légeny kilópercentenként 1 K. 64 fillér; *tiszta káli* (=1.84 kénsavas káli) kilópercentenként —K. 56 fillér, légenyes szuperfoszfát 3% légeny és 10% vízben old. foszforsav tart. mm.-ként 12 K. 02 fillér, káli szuperfoszfát 10% foszforsav és 11% tiszta káli tartalommal mmázsánként 13 K. 26 fillér, szőlőtrágya 3% légeny, 6% foszforsav és 11% tiszta káli tartalommal mmázsánként 15 K. 46 fillér. — *Feltételek*: *Zsákok*: Ezen árak teljes kocsirakományok (10.000 kg) vételénél vevő állomásáig eső szállítási díjjal együtt értetnek, elegysúly tiszta súlyért, zsák á 75 kg, ingyen. Ha a fél 50 kg-os zsákokat kíván, akkor az árak mmként 10 fillérrel felemelendők. *Kisebb kötések*: 10.000 kg. aluli rendelvényeknél az egész kocsirakomány és darabárú közötti szállítási díj különbözet a vevő terhére megy. Ha több fél kisebb tételekben összesen legalább 10.000 kgmot rendel és az árú egy címre küldhető, a teljes kocsirakományokra nézve fenálló árak engedélyezhetők. *10 waggonos kötések*: Ha egy vevő egyszerre legalább 10 waggont ren-

del, akkor a vízben oldható foszforsav felsorolt árú kilogrampercentenként 1 fillérrel le szállíthatók. *Fizetési feltételek*: Készpénz fizetés 3% pénztári engedménnyel, vagy 6 havi elfogadvány. Esetleg prolongációnál 6% kamatot számítunk fel. Ezen árak visszavonásig érvényesek.

— A jó vetőmag beszerzése egyik legfőbb törekvése gazdaközönségünknek, Ajánlatos tehát, hogy a vetőmagot csakis előnyösen ismert cégektől szerezzük be, A ki esetleg ily jó hírű céggel nem rendelkezik, az forduljon bizalommal szerkesztőségünkhöz, hol kellő felvilágosításban részesül.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVARTT

Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsonöket nyújt és **BETÉTRE 5½ SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

A Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősége Kolozsvartt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4½%-os Záloglevélkölcsonöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékkal, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékkal és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymkötvények

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatözsde.

I. Készárúüzlet.

Dec. 5.

Buza 7.80—8.95 Rozs 6.95—7.07 kor. Takarmány-árpa 5.90—6.15. Zab 7.40—7.60 kor. Tengeri 5.50—5.55 korona.

II. Határidőüzlet.

New-Yorkból kedvezőtlen vetéshírekre, valamint nagyobb mérvű vételekre 1¼ c.-nyire emelkedést jelentettek, nálunk az időjárás is hidegre fordult s így az irányzat ugyancsak emelkedő volt. A javulás nem oly mérvű azonban, mint azt általában várták; az üzletben való részese-
dés ie korlátolt s úgy látszik. addig nem is fog nagyobb terjedelmet öltetni, míg a malmok nem fognak jobb vásárlási kedvet tanúsítani s az impulzus a határidőpiacra ez oldalról meg nem ékezik. Jelenleg a malmok még készletek felett rendelkeznek s a hozatalok is elég jók; előbb-utóbb azonban a hajózás mégis csak meg fog szünni s a jelenlegi szilárd alaphangulatot talán akkor fogja az „ár-emelkedés” fölváltani!

Eesti zárlat. Buza áprilásra 8.72—8.73 korona. — októberre 000—000 korona. — Rozs áprilásra 7.37—7.38 kor. — Zab 1902. áprilásra 7.60—7.61 Tengeri 1902 májusra 5.57—5.58.

Budapesti állatvásár.

Dec. 5.

Felhajtás: *Vágómarhából*: 1034 db. ebből magy. ökök 681 magy. tehén 284. szerbiai ökör 68. Árak 100 kg.-ként magy. hizott ökörnél 58—67; 52—56; 44—50 kor.; tarka hizott ökörnél 42—67 kor.-ig; magy. tehénél 36—52 kor.-ig; nővendék-marhánál 40—52 kor.-ig a minőség szerint.

Yaltozatlan nagyságu felhajtás mellett a vásár irányzata is változatlanul lanyha maradt. Csupán elsőrendű minőségű hizott marhára és konzervgyártásra alkalmas nehezebb ökrökre volt a kereslet valamivel élénkebb; gyengébb és könnyebb minőségek egészen el voltak hanyagolva. A hétfői vesztégyvásáron mintegy 1100 db szerb ökör kelt el nyomott árakon. Jármas ökör nem volt a vásáron, fejős tehénekre az üzlet egy kissé javult.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társ szerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

H I R D E T É S E K.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10., II. emelet.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900.

(498.)

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása 400,000 kor
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1.600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjaranyban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)

a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

ezelőtt Pfanhauser A.

Iroda: Budapest, V., Báthory-utca 4.

Syár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással

készséggel szolgálunk.

(546.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbéli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Állást keres

gazdasági tanintézetet végzett nős, ev. ref. vallásu, katonamentes, 39 éves gazdatiszt; 15 évi praxissal és kitünő bizonyítványokkal. Állását bármikor elfoglalhatja. Czim a kiadóhivatalban.

(707.)

Földmivesiskolát végzett, a gazdaságban gyakorlott, katonakötelezettségének eleget tett, továbbá tejjgazdasági szakiskolát most végző egyén megfelelő állást keres bármikor belépésre. Farkas Kálmán, Ó-Gyalla (Komárommegye.) (767.)

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Erdészeti, vagy ispáni

állást keres egy az erdőkezelés szolgálatában felnőtt, jó erdőri szakvizsga bizonyítvánnyal bíró egyén, kinek megbízhatóságáról s eddigi szolgálatairól is jó minősítései vannak. Gyakorlati ismerettel bíró erdőkezelés és erdőnevelés, vadászat, halászat, valamint a mezőgazdaság minden külső teendőiben, ugyszintén jártas az irodai ügyvitelben is. Uradalmak, vagy magán birtokosoknál szerény feltételek mellett hűségesen és szorgalmasan töltene be ismereteinek megfelelő állást. Jelenleg 46 éves, családos Megkeresések Boesky Antal Gyalu, Kolozsmegye czim alatt küldendők. (760.)

Egy okleveles nőtlen **gépész**, 1902. január 1-i belépésre éves állást keres, ki a gőzcséplő, és bármilyen gazdasági gép, ugyszintén a Stabil kezelését és azok javítását érti. Értekezhetni: Balog Árpáddal Deésen, Polgári iskola épületbe. (754.)

A sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskola

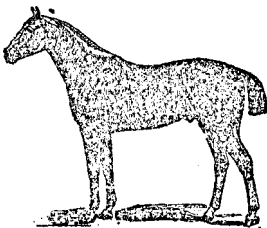
jelenlegi tanfolyamának tanulói a jövő évi január hó 1-re állást keresnek.

Köztük 22 egyén előzőleg földmivesiskolát végzett, a kik többkevesebb gyakorlati jártassággal is rendelkeznek, 1 egyén 6 évi gazdatiszti gyakorlattal bír, 5 egyén pedig csak irni, olvasni tudó, de értelmes paraszt ember.

Megkeresések a szakiskola igazgatóságához intézendők. (765.)

Ispáni, segédtiszi, vagy ennek megfelelő állást keres újvire, 6 évi gyakorlattal bíró, szerény igényű, strapához szokott, 30 éves, keresztény egyén, ki ugy a mezőgazdaságban, valamint állattenyésztésben, de különösen tehenészetben, a tejfeldolgozásában és értékesítésében kellő jártassággal bír, beszél románul is, jelenleg a sárvári tejjgazdasági szakiskola hallgatója, czime e lap kiadóhivatalában. (753.)

Különfélék.

Eladó egy pár világos pej, 5 éves herélt, 166 cm. magas jólhalott, hibánélküli és szép magatartású

HINTÓS LÓ.

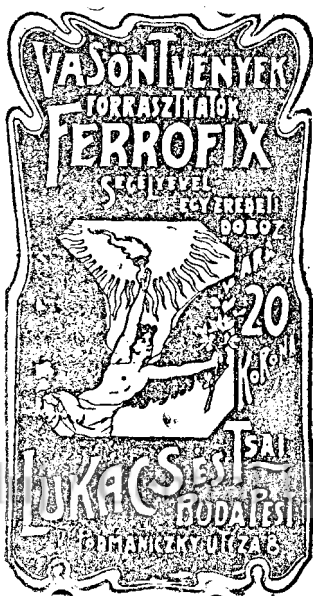
Áruk 550 frt; értekezhetni a Báró Bálint József ur nagy-erneyi gazdasági intézőségénél, posta Sáromberke, M.-Tordanegye. (759.)

Uradalomból

eredő használt gőzcséplő készleteket készpénzzel veszek, vagy cserébe elsőrendű új gyártmányt kedvező befizetés mellett ajánlok.

Timár Ede, Budapest VI., Csengeri-utcza 62. B. (733.)

(543.)

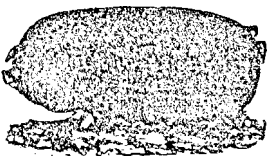
Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utcza 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítetek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A czimre kérem vigyázni

Telivér Poland-china

3-4, 5-6 hónapos kan és nőstény malaczkok eladók. Tudakozódások: Ordódyne Mailáth Gizella, Budapest, IV., Múzeum-körut 7. (748.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultordau-utcza 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

Eladó

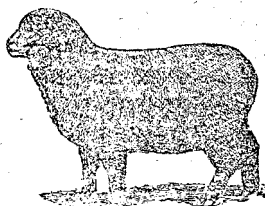
2 drb.

Poland Kina

tenyészkocza.

Czim G. G. alatt a kiadóban.

(1001.)

16 mázsa

raczka

gyapju

jutányosan

eladó.

Czim a kiadóban.

(1002.)

SIMMENTHALI

üszők

megvételre kerestetnek (12-15 drb.)

Levélbéli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

4 törzs
Plymouth
Rock tyuk

eladó.

Áruk 50 korona.

Czim a kiadóban. (1003.)

Láng és Lovass

gépolaj és gépszir-gyára

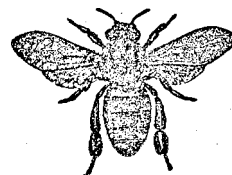
BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

(602.)

Ajánlja legjobb minőségű gépolaj, hengerolaj, gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiallítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Eladó Méz!

A legfinomabb aromás erdei szinméz

6/10 kilogrammos üvegekben à 1 ko-

rona, kapható az „Erdélyi Gazda”

kiadóhivatalánál: Kolozsvárt, Deák

Ferencz- (Bel-Közép-) utcza 11. szám

(I. em.) alatt. (686.)

Vidéki megrendelések 5 üveggel vagy azon felül utánvétellel!

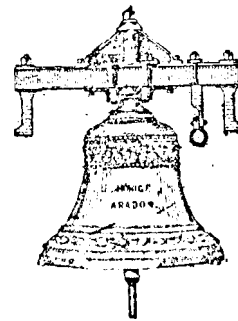

Hönig Frigyes

(708.) gőzüzemre berendezett

harang- és
ércöntődéje
Arad.

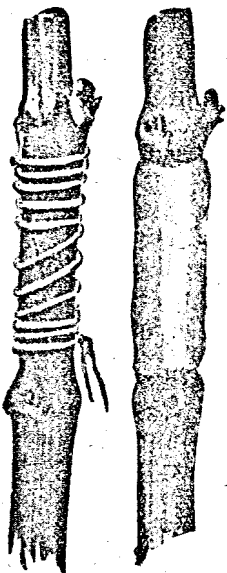
Rákóczy-utca 11-28.

Ajánlja a legjobb és legolcsóbb szabadalmazott harangjait és vas harang állványokat.

Képes árlapok kívánatra bérmentve küldetnek.

Kászonyi János szőlőbirtokos KUVIN, u. p. GYOROK (Aradvármegye)

szőlőtelepéről ajánl eladásra 150 ezer darab I. oszt., fajtiszta, tökéletesen forradt fás szőlőajtványt az alább jegyzett fajokból:

- I. *Mustos fehér, Királyszőlő, Furmint, Rajnai és Olasz-Riesling, Erdei, Kövidinka* stb. 1000 drb. ára 240 korona.
- II. *Opportó, Burgundi, Kádárka* stb. 1000 drb. ára 240 korona.
- III. *A legkitünőbb csemege fajtákból* számos fajta, 1000 drb. ára 260 korona.

Bővebb felvilágosítással szivességből az ojtványokat illetőleg, szolgál az *Alsó-fehérvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala: Nagy-Enyeden.* (764.)

Cimbalom (637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitünő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítési telepen:

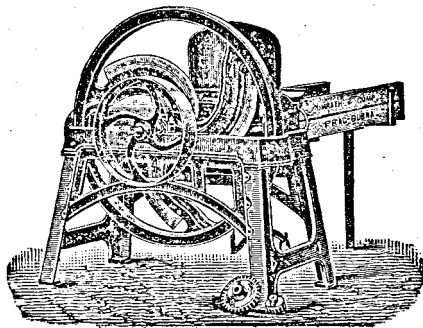
BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jegesi Géza,

műokleveles cimbalom-készítő.

➔ Arjegyzéket bérmentve küldök. ➔

Baleset

kizárva!

Szecs kavágók szabad. önműködő kiemelővel.

Répavágók, darálómalmok,

!!! Gőzfűlesztő-készülékek !!!

legujabb és legkényelmesebb szerkezetben

Umráth és Társa

mezőgazdasági gépgyárosoknál

Budapest, V., Váci-körút 60.

➔ Gőzcseplőkészletek 10 lóerőig, ● ● ● ● ●
● ● ● ● ● Ipari mozgonyok 100 lóerőig. ➔

(544. I.)

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

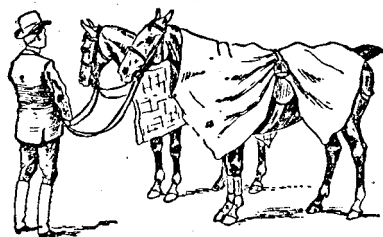
Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

(763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati készítményei:

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szükségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

(716.)

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára $\frac{1}{2}$ kiló 80 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspor (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: $\frac{1}{2}$ kiló 80 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragados száj- és körömfájás elleni angol por $\frac{1}{2}$ kiló 2 kor., $\frac{1}{4}$ kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiállításon Kolozsvártt, minden gyógyszerárban és nagyobb drogueriakban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfürdő.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.